

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Prețul de prenumerare :		Taxa inserțiunilor :	
Pentru Austro-Ungaria	Cor. 10.— pe an.	1 pag. întreagă	Cor. 24.—, $\frac{1}{3}$ pagină Cor. 14.—
„ România	Lei 12.— „ „	$\frac{1}{4}$ „	8.—, $\frac{1}{8}$ „ „ 5.—
Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg.		Abonamentele și inserțiunile se plătesc în Sibiiu, anticipativ.	

Toate lucrările publicate se remunerează.

S U M A R :

O reprivire economică asupra anului 1899 de <i>C. Popp</i>	41—48
Lombard pe efecte, de <i>C. Popp</i>	49—54
Calcularea valorii de curs a efectelor, de <i>Iul. Popescu</i>	54—57
Teoria asigurărilor asupra vieții, de <i>I. Lăpădatu</i>	57—64
Legislațiune: Ancheta colonisărilor; Budgetul suplimentar al Ungariei	64—70
Agricultură: Situațiunea agricolă; Programul de lucru pe 1900 al „Reuniunii române de agr. din comit. Sibiiului; Reuniunea economică din Orăștie; Reuniuni economice și societăți comerciale	70—73
Revista financiară: Situațiunea; Adunări generale; Încheierea anuală a băncii austro-ungare; Băncile noastre și diaristica maghiară	74—78
Afaceri de asigurare, „The Mutual“	78
Cronică: Necrolog; Circulațiunea notelor de stat; Banca națională a României; „Reuniunea română de înmormântare din Sibiiu“	78—79
Literatura economică. „Anuarul băncilor române“	80
Trageri la sortii	80—83
Bursa de efecte din Viena	84—85
Bursa de efecte din București	86
Bursa de mărfuri din Budapesta	87
Inserțiuni.	

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

editat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, Sibiu; „Ardeleana“, Orăștie; „Auraria“, Abrud; „Berzovia“, Jidovin; „Bihoreana“, Orade; „Bistrițana“, Bistrița; „Brădetul“, Orlat; „Cordiana“, Fofeldea; „Corvineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Detunata“, Bucium; „Doina“, Câmpeni; „Economul“, Cluj; „Făgețana“, Făget; „Fortuna“, Rodna-vechie; „Furnica“, Făgăraș; „Hațegana“, Hațeg; „Hondoleana“, Hondol; „Hunedoara“, Deva; „Iulia“, Alba-Iulia; „Lipovana“, Lipova; „Lugoșana“, Lugoș; „Luceafărul“, Vêrșeș; „Cassa de păstrare“, Miercurea; „Mielul“, Poiana; „Munteana“, Ofenbaia; „Mureșana“, Reghin; „Mureșanul“, Radna; „Nădlăcana“, Nădlac; „Nera“, Bozovici; „Olteana“, Viștea inf.; „Oraviceana“, Oravița; „Patria“, Blaj; „Plugarul“, Săcădate; „Racoșana“, Șeica-mare; „Sătmăreana“, Seini; „Sebeșana“, Sebeșul-sășesc; „Selăgeana“, Jibou; „Cassa de păstrare“, Seliște; „Sentinelă“, Satul-nou; „Silvania“, Șimleu; „Someșana“, Deș; „Steaua“, Petrovoselo; „Timișana“, Timișoara; „Ulpiana“, Grădisce; „Victoria“, Arad; „Vlădeasa“, Huedin; „Zlăgneana“, Zlagna.

DIRECTOR: DR. CORN. DIACONOVICH.

Anul II.

Sibiu, 10 Februarie 1900.

Nr. 2.

O reprivire economică asupra anului 1899.

Tabloul ce ni se prezintă făcând o privire retrospectivă asupra evenimentelor, ce s'au succedat în țeara noastră în decursul anului economic 1899, este puțin satisfăcător; căci caracteristica ultimului an este stagnațiunea aproape în toți ramii economici.

Deoparte nesiguranța, ce a domnit în ambele părți ale monarhiei din cauza neînțelegerilor ivite în giurul cuotei și a pactului vamal și comercial, cari 2 ani și mai bine au absorbit întreaga activitate a guvernelor și parlamentelor dualiste, — iar de altă parte *scumpetea numărării* pe toate piețele europene, efectul căreia s'a resimțit și la noi, având drept consecvență insuficiența și în parte chiar lipsa mijloacelor financiare, au paralisat ori-ce activitate rodnică întru dezvoltarea industriei și comerțului, întru ameliorarea relațiunilor comerciale și înmulțirea mijloacelor de comunicațiune din țeară, cari din motivele acestea au rămas staționare.

După aceste scurte considerațiuni generale să trecem în special la singuraticii rami economici.

Agricultura a avut în general un an destul de bun, căci pe lângă tot timpul abnormal, ce a domnit aproape întreg anul, recolta

anului expirat este, atât cantitativ, cât și calitativ, superioară recoltei anului 1898; îndeosebi au dat o recoltă abundantă părțile transilvănene ale țerei, în special valea Murășului și a Têrnavei, unde s'au produs pro jugăr catastral circa 9—10, ba chiar și 11—12 măji metrice grâu, față de 5—6 măji metrice de pe mănosul „Alföld“.

Conform evaluărilor oficioase s'a produs în țeara întreagă în anul 1899:

39.879,931 măji metrice *grâu*, cultivat pe un teritoriu de 5.967,484 jug. cat., față de 38.002,118 măji metrice din 1898.

12.715,664 măji metrice *săcară*, cultivată pe un teritoriu de 1.944,694 jug. cat., față de 12.688,020 măji metrice din 1898.

13.331,220 măji metrice *orz*, cultivat pe un teritoriu de 1.910,076 jug. cat., față de 13.253,708 măji metrice din 1898.

12.585,387 măji metrice *ovės*, cultivat pe un teritoriu de 1.859,879 jug. cat., față de 12,443,634 măji metrice din 1898.

Porumbul, care primăvara a fost foarte frumos și a promis o recoltă abundantă, a suferit mult din cauza căldurilor și a ploilor din Iuliu; cu toate acestea producțiunea totală se evaluează la 37.645,613 măji metrice, ceea-ce corăspunde unei recolte medii.

Cartofi s'au produs mulți cu deosebire în părțile nordice ale țerii; *nutreț* încă s'a făcut destul, deși ici colea otava a fost nimicită de ploi; *in* și *cânepă* s'a produs în 1899 puțin. *Viile*, deși cultivate pe un teritoriu cu mult mai extins decât în 1898, au dat în general o recoltă slabă, atât ca cantitate, cât și ca calitate; producțiunea totală este evaluată la vre-o 2 milioane hectolitri; deasemenea s'au produs din cauza ploilor și a gerului din primăvară poame, și în special prune puține, și numai de calitate inferioară, neexportabile.

Economia de vite a făcut în 1899 progrese îmbucurătoare, menite a ridica la înflorire acest important ram economic; boale epidemice s'au ivit numai sporadic, iar boala de porci a încetat aproape cu totul.

Industria. Despre industrie, acest însemnat ram economic, basa bunăstării țerilor, s'a scris și s'a vorbit la noi în anul expirat foarte mult. Necesitatea de a crea, desvolta și sprijini industria indigenă, spre a elupta cu timpul independența economică a țerei, a fost unanim recunoscută atât de guvern și legislativă, cât și de întreaga presă și de publicul mare.

Cu toate acestea vre-un progres nici pe terenul acesta nu se poate înregistra, căci influințată în mod nefavorabil de factorii amintiți în introducerea acestui articol, industria în anul 1899 a stagnat cu desăvîrșire. Spiritul de întreprindere a dispărut aproape cu totul, consumațiunea internă nu numai că n'a crescut, ci din contră s'a redus în mod însemnat; asemenea și exportul. Întreprinderi nouă s'au întemeiat puține, iar unele din cele existente și-au redus producțiunea, fiind necesitate la aceasta pe lângă situația încordată a pieței de bani, încă și prin scumpirea în mod extraordinar a materiilor prime, în prima linie de scumpirea ferului și a cărbunilor.

Dintre industriile mai principale din țeară au avut a lupta în anul trecut cu mari greutatea cu deosebire *morile*, cari în urma conjuncturilor nefavorabile au fost în parte constrinse a-și reduce producțiunea. Exportul arată oare-care diminuare, datorită rezervei ce o observă față de făinurile ungare în deosebi consumenții austriaci. În calcul mediu prețul făinei fine a fost în 1899 fl. 13 20 față de fl. 16 80 din 1898. *Industria textilă* încă a stagnat, la ce a contribuit foarte mult scumpirea extraordinară a materiilor brute, dintre cari prețul *lânei* s'a urcat cu 60—70%, al *bumbacului* cu 25—30%, iar al *mătasei* cu 40—50%. Puțin favorabil a fost anul expirat pentru *industria pieilor* și a *mașinelor* și în special pentru *fabricile de mașini agricole*, a căror producțiune s'a redus. *Fabricile de sticlă* și cele de *hârtie* pe lângă toată efortarea n'au fost în stare a ține concurența cu fabricile din străinătate, în special cu cele din Austria.

Mai mult decât toate celelalte industrii a avut să sufere în anul trecut *industria zidăritului* cu deosebire în capitală, unde febrila activitate desvoltată în ultimii opt ani întru clădirea de palate pompoase și case cu chirie, — a încetat cu desăvîrșire, având drept consecuență numeroase falimente în cercurile întreprindătorilor.

Un avânt destul de însemnat au luat în anul expirat *fabricile de zahăr*, cari reunite în cartele au dictat în lăuntru țerei prețurile după plac, iar în afară au câștigat nouă piețe de consumațiune. De asemenea au luat un avânt îmbucurător și *stabilimentele de electricitate* atât în capitală, cât și în provincie.

Industria mică, deși a avut a lupta, ca totdeauna, cu mari greutatea, cu toate acestea a resistat mai ușor împregiurărilor

nefavorabile decât fabricile, ajutată fiind și de guvern prin diferite furnisări pentru armată și pentru alte instituțiuni ale statului.

Comerțul. Recolta nu prea satisfăcătoare din ultimii doi ani, lipsa spiritului de întreprindere și scumpetea numărării pe toate piețele europene, la cari s'a mai adaus și *pactul* atât de mult desbătut, au trebuit să aibă în mod fatal o înriurare nefavorabilă asupra comerțului, care, deși bilanțul comercial al anului trecut se presintă mai favorabil decât în trecut, în general a stagnat.

Prețurile mărfurilor mai însemnate din țeară și cari formează obiect al exportului, au variat în modul următor:

Grâul, al cărui preț la începutul anului a fost de fl. 10·80, s'a vândut la finea anului cu fl. 8— până la fl. 8·40.

Sécara la începutul anului cu fl. 8 — până fl. 8·15, la finea anului cu fl. 6— până fl. 6·20.

Orzul la începutul anului cu fl. 6·10 până fl. 6·75, la fine cu fl. 5·40 până fl. 5·70.

Ovėsul la începutul anului cu fl. 5·76 până fl. 6·10, la fine cu fl. 4·90 până fl. 5·50.

De asemenea s'a redus în mod însemnat prețul făinei și al zahărului brut.

Mărfurile de import din contră s'au urcat în preț, cu deosebire *postavurile* și *articoliile de menagiu*.

Bilanțul comercial al monarhiei austro-ungare pe ultimii 3 ani presintă în milioane fl. următoarele cifre

	1897	1898	1899
Import:	760·3	758·7	740·2
Export:	773·3	738·3	883·2

Prin urmare față de bilanțul pasiv al anului 1898, bilanțul anului trecut s'a încheiat cu un activ de aproape 150 milioane; bilanțul special al Ungariei, conținând datele de pe 11 luni se presintă cum urmează:

	1898	1899
Import:	38.687,732 măji metrice	35.200,000 măji metrice
Export:	44.944,995 „ „	49.400,000 „ „

Din articoliile mai însemnați s'au exportat

grâu	circa 3.300,000 măji metr.	orz	circa 3.900,000 măji metr.
făină	„ 5.100.000 „ „	ovės	„ 2.258,000 „ „
sécară	„ 1.500,000 „ „	porumb	„ 2.800,000 „ „

Mai departe s'au exportat, cu deosebire în Austria, circa 300.000 capete vite cornute, 350.000 rîmători, 200.000 oi, 35—36.000 cai; din contră s'au importat 80.000 vite cornute, 75,000 rîmători, 20.000 oi. *Galite* s'au exportat preste 5·5 milioane, față de 4·5 milioane în 1898.

Comunicațiunea. Căi noue de comunicațiune s'au deschis anul expirat numai puține și anume linii ferate vicinale în lungime de 623 Km. față de 632 Km. în 1898, 547 Km. în 1897 și 953 Km. în 1896.

Concesiuni noue s'au acordat pentru 317 Km., față de 462 Km. în 1898, 772 Km. în 1897 și 769 Km. în 1896.

Finanțele. Situația încordată a pieței internaționale de bani, cauzată, precum se scie, deoparte prin avântul uriaș, ce l-a luat industria germană în anii din urmă, iar de altă parte războiul transvalic, care nu numai că a curmat afluența aurului din Africa sudică, ci a și absorbit sume colosale, — nu a putut rămâne fără efect asupra tîrgului nostru monetar și de efecte.

Etalonul de interese, care încă dela începutul anului arată o vedită tendență spre urcare, a ajuns cătră finea anului, cu deosebire în străinătate, dimensiuni neobicinuite; astfel de ex. în Londra 6%, în Berlin 7%. Între astfel de împregiurări nu e de mirare, dacă pe la începutul lui Octobree, banca Austro-Ungară încă s'a vădut îndemnată a urca etalonul scontului la 6%, care s'a menținut până la 6 Decembre, când a fost redus la 5½%. Etalonul urcat a avut drept consecuență stagnarea afacerilor de bursă și cu aceasta o însemnată diminuare a cursului efectelor.

Emisiuni d'abea s'au făcut două și anume din partea *băncei agrare și de rente* scrisuri fonciare de 4½%, iar din partea *băncei hipotecare ungare* obligațiuni de 3½%, cari au fost plasate în Franția.

Fundări noue s'au făcut în anul expirat: 12 Casse de păstrare, 12 bănci provinciale, 32 societăți comerciale, 9 linii ferate vicinale și societăți de tramway, 37 întreprinderi industriale și 2 societăți de asigurare. Însoțiri noue s'au întemeiat în total 471, dintre cari 351 însoțiri de credit. Împrumuturile (escompt și lombard) acordate de banca austro-ungară în cursul anului trecut prin Centrala și filialele sale din Ungaria sunt în milioane fiorini:

	Januare	April	Iulie	Octobre	Novembre	Decembre
1899	86·04	67·06	84·4	99·4	81·8	85·2
1898	75·04	75·01	85·96	95·4	75·09	109·—
1897	74·05	69·4	59·5	80·1	76·—	91·—

Legislațiunea economică. Legile economice votate în 1899 sunt următoarele: art. de lege *XXX* despre pactul vamal și comercial cu Austria, pe baza căruia se va fixa *noul tarif vamal autonom*; art. *XXXI*, *XXXII*, și *XXXIII* despre *regularea valutei*; art. *XXXIV* despre *emisiunea bancnotelor de 10 coroane*; art. *XXXV* despre *plătirile în aur la banca austro-ungară*; art. *XXXVI* despre *calcularea obligătoare în coroane*; art. *XXXVII* despre *privilegiul băncii austro-ungare*; seria legilor pactului cu Austria se încheie prin art. de lege *XXXIX* și *XLVI*, dintre cari cel d'ântâiu tractează despre *admiterea reciprocă a societăților pe acțiuni și a însoțirilor*, iar cel din urmă cuprinde *pactul încheiat între cele două guverne cu privire la timbre și competențe și diverse taxe de circulațiune*.

Alte legi aduse în 1899 cu privire la darea de consumațiune sunt: art. de lege *XVI*, care deși e *lege vamală* totuși stă în legătură cu darea de consumațiune, întru cât adecă încarcă *zahărul* cu o vamă de import de 12—22 cor., *berea* cu una de 4—14 cor. și *spirtuoasele* cu 88—120 cor.; art. de lege *XX* regulează *darea spirtului*, oferind *avantajii vinărsăriilor agricole*; art. *XXIV* desființează *darea de circulațiune a spirtului* și în locul ei introduce *darea suplimentară asupra spirtului*; art. *XVIII* regulează *darea zahărului și premiul de export*; art. *XIX* și *XX* introduc în locul dărei de consum asupra berei, *darea suplimentară asupra berei*; art. *XXII* limitează *producțiunea spirtului* la 853,000 hectolitri; art. *XXV* tractează despre *monopolul traficului de beuturi spirtuoase*. De dările de consum se ține și art. de lege *VI*, care autorisează orașele și comunele de a percepe *aruncuri după spirtul, vinul și carnea consumată pe teritoriul lor*. Însemnătate deosebită are art. *XLIX* despre *favorurile de stat acordate industriei indigene*, conform cărora pot reflecta la astfel de favoruri, nu numai fabricile, ci și *industria mică și industria de casă*.

*

Din punct de vedere *special românesc* puțin avem de spus despre anul expirat. Progrese mai însemnate, durere, nu avem de înregistrat pe nici un teren. Agricultorii nostri con-

tinuă a-și cultiva pământul în același mod primitiv, ca și înainte cu sute de ani; doar ici coala își mai procură și țeranii noștri, pe calea tovărășiilor agricole întemeiate la stăruința Reuniunii române de agricultură din Sibiiu, unele mașini și unelte agricole, cu ajutorul cărora caută a-și cultiva mai rațional moșiile, în scop de a ridica rentabilitatea aceloră. Precum în trecut așa și în anul 1899, Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului, prima noastră reuniune de acest fel, a dezvoltat o activitate febrilă întru ridicarea bunăstărei economice a poporului nostru, cu deosebire în comitatul Sibiului, inițiând în comunele noastre rurale înființarea de tovărășii agricole, de însoțiri de credit sistem Raiffeisen, dând membrilor săi inviațiuni în toate chestiunile de interes pentru dânsii și distribuind între membrii, în proporțiune cu mijloacele ce i-au stat la dispozițiune, diferite soiuri de semințe în mod gratuit. Pe lângă toate acestea reuniunea amintită a mai arangiat în toamna anului trecut și o bine succesă *exposițiune de poame și derivatele lor*, care a fost deschisă din 22—29 Octobree și a fost foarte bine cercetată chiar și de străini; iar în 26 Octobree o *exposițiune de vite* împreună cu premii, cu care ocaziune s'a constatat în Sibiiu și împregiurime un progres frumos întru cultivarea și îngrijirea vitelor de cele mai alese soiuri, un exemplu, care ar fi de dorit să fie urmat pretutindenea de economii noștri.

Ca un fapt îmbucurător amintim întemeierea „*Reuniunii economice din Orăștie*”, cu cercul de activitate în comitatul Hunedoarei și cu chiemarea de a îmbrățișa toate chestiunile de interes pentru poporul nostru din acel comitat.

Industria noastră este în stadiul de mai înainte, adecă puțin cultivată; sunt însă semne, că încetul cu încetul poporul nostru începe a înțelege importanța meseriilor, căci numărul învățăceilor români dela meserii este în continuă creștere, asemenea și al industriașilor români cu ateliere proprii.

În ce privesce *comerciul* trebuie să constatăm cu durere, că frumoasele speranțe, ce le-am legat de *societățile noastre comerciale* nu s'au prea realizat; căci din încheierile, ce ne stau până acum la dispozițiune rezultă, că din cele 8 societăți comerciale existente în anul expirat, două au încheiat cu *deficit*, iar una cu un profit de tot minimal dă fl. 98'14 cr. care s'a

pus la fondul de rezervă al societății respective. Cum vor fi încheiat celelalte 5 societăți nu scim, avem însă motive a crede, că rezultate deosebite nici acelea nu vor fi atins. Causele acestui nesucces sunt mai multe. Una din societățile noastre comerciale a avut calamități cu personalul conducător, care a abusat de încrederea, ce s'a pus întrânsul; alta a avut să sufere daune elementare. Mai presus de toate însă le lipsesce societăților noastre comerciale sprijinul sincer al publicului român, de care, cu deosebire până au a lupta și cu greutățile începutului, au neapărată trebuință. Căci câtă vreme o parte a inteligenței noastre, în preocupatiunea sa față de societățile noastre comerciale, preferă a-și acoperi trebuințele în altă parte, la străini, în credință că acolo este mai bine și mai eftin servită, neajunsurile de cari poate sufere vre-una din societățile noastre comerciale, nu se vor sană și nu sunt nici prospecte a aduce comerțul românesc la înflorire.

Lângă cele 8 societăți comerciale s'au mai întemeiat în 1899 următoarele: „*Verendineana*“ în Verendin cu un capital social de fl. 2000.—; „*Băniuța*“ în Bania cu un capital social de C. 20.000.— și „*Societatea comercială*“ din Gârboveți. Aici ținem a aminti și despre „*Consortiul*“ întemeiat în Brașov, cu scop de a furnisa guvernului român fân și ovės, despre al cărui rezultat însă ne lipsesc date mai de aproape.

Institutesle noastre financiare s'au înmulțit în anul expirat numai cu „*Dunăreana*“ în Cubin, înființată la inițiativa d-lui Lucian Secoșan, și cu „*Mercur*“ din Năsăud; în societăți pe acțiuni s'au transformat: „*Berzovia*“ din Jidovin cu capital social de Cor. 70.000.—, „*Hațegana*“ din Hațeg cu capital social de fl. 100.000.— și „*Riureana*“ din Cap.-Mănăstur cu capital social de fl. 50.000.—. Capitalul social l'au urcat în anul expirat institutesle „*Cordiana*“ din Foventea, „*Racoțana*“ din Șeica-mare și „*Vlădeasa*“ din B. Huedin.

Capitalul social al tuturor băncilor române din Ungaria cu finea anului 1898 dă cifra de fl. 4,340.921.43, rezervele fl. 1.397.319.89, depozitele spre fructificare fl. 15,293.044.28, totalul activelor suma de fl. 28,699.416, iar venitul net suma de fl. 614,633.42. Întreg reverimentul băncilor noastre atinge considerabila sumă de fl. 156,893.791.80.

C. Popp.

Lombard pe efecte.*)

Înainte de a intra în tractarea amănunțită a părții tehnice a împrumuturilor pe efecte, țin a aminti în general, că precum la cumpărarea de hârtii de valoare așa și la acordarea de împrumuturi pe efecte, trebuie să se procedă cu precauțiunea recerută, ca nu cumva valorile prezentate să fie d. ex. sortate, stinse, sub amortisare, anulate judecătorește sau chiar furate ori găsite; căci în casurile acestea institutul creditor s'ar expune nu numai la daune, ci în cas de amanetare de efecte furate ori pierdute, chiar și la diferite vexațiuni polițienesci. Spre a evita lombardarea de efecte eșite la sorți ori prescise, este înomis de lipsă a percurge, înainte de lichidarea împrumutului, tabelele de sortări și specificarea restanțelor din vre-o foaie de specialitate; iar spre a nu primi ca amanet efecte sub amortisare, anulate judecătorește, găsite ori furate, cea mai bună măsură de precauțiune este, a lichida avansuri de natura aceasta, numai la oameni cunoscuți, al căror drept de proprietate asupra valorilor oferite spre lombardare nu suferă nici o îndoială și față de cari, în cas de lipsă, institutul respectiv se poate regresa cu succes.

Aceste premise, să trecem la partea tehnică a împrumuturilor pe efecte, pe care cred a o putea tracta mai bine prin câte-va exemple luate din practică.

Să presupunem d. ex. că unei bănci, care conform statutelor sale acordă împrumuturi pe efecte până la 85% a valorii lor *după curs*, i se prezintă în 5 Faur a. c. spre lombardare cu suma maximală și pe timp de 3 luni: 3 Scrisuri fonciare „Albina“ Nr. 850, 1235, 1430, à Cor. 1000 — cu cuponii per 1 April 1900.

Întru cât efectele prezentate nu sunt sortate, iar oferentul este cunoscut institutului, trebuie eruată înainte de toate suma maximală a avansului, ce se poate acorda pe efectele oferite ca amanet. Presupunând că cursul este Cor. 102 — vom avé:

Nominal Cor. 3000. $\times$ 102 (cursul)

Valoarea după curs $\frac{\text{Cor. 306000}}{100} \times 85\%$

24480

15300

Cor. 260100

Prin urmare pe cele 3 Scrisuri fonciare se poate acorda cel mult suma Cor. 2601 —, care însă se rotunșește la Cor. 2600 —; căci precum am arătat în numărul trecut al „Rev. Economice“, avansurile pe efecte se acordă de regulă în sume rotunde divisibile prin 10.

Făcută aceasta, se deschide respectivului un „cont“ în registrul lombardului, care se poartă de regulă paginat și este rastrat conform formularului ce urmează: (Form. I).

*) Cf. articolul: *Afacerile de lombard* din Nr. 1 a. I. al „Rev. Economice“.

Numele : Ioan Rădulescu

Locuința : Sibiu.

D a t a	Nr. compe- tinței	Anticipațiuni	Replăștri	Starea imprumutului		Scadența	Specificarea amanetului			Observări					
				Cor.	b.		bucați	Categoria	Curs		Valoarea nominală				
1900	Paur 5	230	2600	—	2600	—	1900	Mai	5	3	Serisuri fonciare „Albina” Nr. 850, 1235, 1430, Cupon 1 April 1900	102	3000		
”	Mai 5	250	—	—	1600	—	”	August	5						
”	August 5		Achitat	—	—	—	1600	—	—						

În 1 April 1900 extradat 3 cup. à Cor. 12:50 pr 1/4 1900

În 5 Mai 1900 liberat un seris fonc. Nr. 850 de Cor. 1000.

În coloana „Observări“ se însemnează eventualele admonițiuni trimise debitorului, precum și alte însemnări relative la liberarea parțială a efectelor și extradarea cupoanelor scadente, etc.

Am amintit în articolul precedent, că despre titlurile amanetate deponentul primesce un *Inscris de amanet*, care conține conform formula-riului de mai jos pe *pagina primă*, pe lângă numele și locuința debitorului, suma și scadența avansului luat, încă și numărul bucăților, categoria și numerele, valoarea nominală, cuponul proximal și cursul valorilor depuse, precum și confirmarea institutului creditor; pe *pagina a doua* rubrici anumite pentru replătiri din capital, urcări ale împrumutului și pentru extradarea de efecte sortate și cupoane scadente; în fine pe *pagina a treia* este imprimat pentru prolongiri textul:

Sub Nr. 250 împrumutul de
Cor. 1600.— s'a prolongit până
în 5 August 1900.
Interese plătite: Cor. 24·53
Timbru plătit: „ 1·20
(Data) (Confirmarea) (Form. II)

În schimbul acestui inscrist de amanet, care, precum am amintit deja, este a se presenta institutului cu ocasiunea fiecărei prolongiri, replătiri ori urcări a împrumutului, la fie-care augmentare ori reducere a amanetului și la fie-care extradare de cupoane, debitorul are să predea institutului creditor o *obligațiune* (Contra-Inscris de amanet) subscrisă de el, pe lângă arătarea ocupațiunii și domiciliului său. Fiind textul acestei obligațiuni aproape întru toate identic cu textul inscristului de amanet, reproducerea ei o aflăm de prisos.

După umplerea atât a inscristului de amanet cât și a obligațiunii cu toate datele recerute și după-ce din avansul acordat s'au substras interesele, să ȳicem de 6%, calculate pe ȳile, competența de timbru după scala I și eventual o proviziune oare-care pentru tipărituri, restul se plătesce partidei, iar obligațiunea (Contra-inscristul de amanet) se depune în cassă, unde Contra-inscristurile de amanet se păstrează arangiate după numărul curent în casete anume făcute.

Acestea ar fi lucrările la licuidarea împrumutului original, la cari se mai adaugă inscrierea debitorului în „Indicele lombardului“ și în „Scadentă“.

Prolongirile se confirmă în modul arătat mai sus pe pagina a 3-a a inscristului de amanet; iar replătirile din capital, făcute cu ocasiunea aceasta, pe pagina a 2-a sub „Sume replătite“. Tot aci se poate introduce și achitarea, sau replătirea totală a împrumutului; aceasta însă se poate face, după-ce Inscristul de amanet și-așa trebuie restituit institutului spre nimicire, și pe pagina primă, scriind simplu curmeziș: „Achitat cu . . . . .“

Dacă la prolongire s'a replătit o sumă corespunȳătoare a avansului și debitorul cere să i-se libereze o parte a efectelor amanetate ori cupoanele scadente, atunci aceasta este a se nota, atât în cartea de lombard la contul respectiv, în coloana de observări, cât și în inscristul de amanet și anume

Inscris de amanet.

Domnului *Ioan Rădulescu din Sibiu* s'a numărat astăzi din partea Institutului de credit și de economii „ALBINA” în Sibiu un împrumut de **Coroane Două mii șese sute**, de plată în **5 Maiu 1900**, pentru a cărui asigurare a depus, ca amanet, la cassa numitului institut următoarele efecte :

Bucăți	C a t e g o r i i	Valoarea nominală	Cuponul cel mai de aproape	Curs
3	Scrisuri fonciare „Albina” Nr. 850, 1255, 1430	Cor. 3000	1 Aprilie 1900	Cor. 102
3	Bucăți în valoare nominală totală de . . . . . adecă: Trei mii Coroane.	Cor. 3000		

Însemnare. În cazul unei scăderi la curs cu 6%, debitorul este obligat a întregi fără amănare efectele descrise mai sus la valoarea lor de astăzi, fără de a aștepta vre-o provocare în astă privință. La din contră, cum și dacă efectele nu se vor rescumpăra la ziua scădintei împrumutului, nici se va esopera prolongirea acestuia, efectele amanetate se vor vinde din mână liberă pentru achitarea împrumutului, ce s'a dat pe aceleași.

Sibiu, în 5 Februarie 1900.

Împrumutul Cor. 2600—
Interese plătite „ 38.57

Cassa institutului de credit și de
economii „ALBINA” în Sibiu.

N. N.

N. N.

ad Form. II (pag. 2).

Sume replătite.

D a t a		S u m a î n C o r o a n e			R e s t d e î m p r u m u t		C o n f i r m a r e a p r i n i n s t i t u t	
		î n c i f r e		c u l i t e r e	Cor.	b.		
1900	Maiu 5	Cor. 1000	b. —	0 mie Coroane	Cor. 1600	b. —	N. N.	N. N.
"	Aug. 5	1600	—	Achitat				

Sume acordate.

D a t a		î n c i f r e	c u l i t e r e	Starea î m p r u m u t u l u i	C o n f i r m a r e a p r i n i n s t i t u t

Efecte și cupoane restituite.

D a t a		Valoarea nominală	Bucăți	C a t e g o r i a	Cuponnul cel mai de aproape	C o n f i r m a r e a p r i n i n s t i t u t		
1900	April 1	Cor. 37	b. 50	3	Cupoane pr. 1 April 1900	1 Oct. 1900	N. N.	N. N.
"	Maiu 5	1000	—	1	Seris fonc. „Albina“ Nr. 850	" " "	N. N.	N. N.

pe pagina a 2-a sub „Efecte și cupoane restituite“, precum se poate vedea aceasta din formularul de sus.

Sumele acordate ulterior pe baza aceluiași amanet sau a altor valori, cu cari s'a augmentat amanetul original se confirmă pe pagina a doua a înscrisului de amanet sub „Sume acordate“.

De încheiere notez, că despre competența de timbru, ce este a se plăti în sensul art. de lege XVI din 1869 §. 10 până în 14 a fie-cărei luni, după împrumuturile pe efecte, fie acelea împrumuturi noue ori prolongiri, se ține evidență în „Registrul competențelor de timbru dela lombard“, provădūt cu următoarele rubrici: data, numărul curent al competenței, numele debitorului, suma avansului, competența și observări.

Din registrul acesta se extrag în fiecare lună competențele de timbru încassate în luna premergătoare, și se administrează perceptoratului competent pe lângă niște extrase (Napló kivonat) în trei exemplare, dintre cari unul se restituie institutului provădūt cu clausula de confirmare a perceptoratului.

C. Popp.

Calcularea valorii de curs a efectelor

pe baza cotării procentuale introdusă la Bursa din Viena în 2 Ianuarie 1900.

După-cum am amintit în numărul din Decembre anul trecut al revistei, — sindicatul Bursei din Viena în ședința din 5 Decembre 1899 a hotărīt abandonarea cotării usitate până aci a efectelor în buletinul oficial, introducēnd cu 27 Decembre 1899 cotarea procentuală a tuturor efectelor și anume în valuta de coroane. Excepțiune s'a făcut numai cu efectele cuprinse în coloana I sub titlul „Diverse Lose“, cari și de aci încolo se vor nota per piesă.

Deasemenea (pentru o evidență mai bună) s'au transpus în aceasta coloană losurile: *sērbesci, turcesci*, cele pentru *regularea Dunării* și losurile *urbane vieneze*, cari de altcum nici nu se deosebesc intru nimic de celelalte efecte-losuri.

Obligațiunile de 3% cu premii ale institutului de credit fonciar austriac (österr. Bodencreditanstalt) și cele de 4% ale băncii hipotec. ung. (ung. Hypothekenbank) s'au eliminat din coloana E) a buletinului oficial și s'au transpus la „Diverse Lose“ pe motivul, că deși au forma și caracterul obligațiunilor comunale, totuși în circulațiunea de bursă sunt negociate (în urma usului) sub nume de losuri.

Cheile de transformare pentru toate valutele cuprinse în buletin, cari până aci încă s'au luat în considerare chiar și la calcularea intereselor, s'au fixat din partea sindicatului bursei din Viena în modul următor:

1 florin v. a.	2 coroane.	
1 „ v. c.	2 „	10 fileri
1 „ aur	2 „	40 „
1 marcă germ.	1 „	18 „
1 franc	—	96 „
1 Liră	—	96 „
1 Livre Sterling	24 coroane	— „

Notarea cea nouă se bazează pe următoarele principii:

a) La acele efecte a căror notare după usul vechiu era exprimată în valoarea nominală de fl. 100 v. a., prea natural, că prin notarea nouă nu se va face nici o schimbare, pentru-că notarea: 100 fl. Renta comună costă 99·50 este exprimată în procente și va fi egală cu notarea nouă în coroane: 100 coroane Renta comună costă 99·50; prin urmare la aceste efecte calcularea valorii de curs rămâne ca și mai înainte.

b) La acele efecte, la cari notarea veche reprezintă valoarea unui nominal fix, se poate afla cu ușurință valoarea procentuală prin proporțiunea aceasta: valoarea nominală declarată în buletin se află în aceeași proporțiune cu notarea veche, ca 100 cu notarea nouă, spre exemplu: 100 fl. v. c. în losuri din 1854 notau 167·50, adecă pentru 100 fl. v. c. a acestui los primeam fl. 167·50. Se nasce însă întrebarea, că cât vom primi pentru 100 coroane a aceluiași los?

Dacă proporțiunea de sus o vom înlocui cu cifrele corespunzătoare acestui exemplu pe lângă adausul, că 100 fl. v. c. = 210 cor. și 167·50 = 335 coroane vom obține următoarea proporțiune:

$$210 : 335 = 100 : x \text{ prin urmare}$$

$$x = \frac{335 \times 100}{210} = 159·523$$

Ar costa deci losuri din 1854 cu cursul vechiu de 167·50, conform notării noue 159·523%, și de oare-ce 1 Los din 1854 are un nominal de 250 fl. v. c. = 525 coroane, costă acela: $525 \times 159·523 = 837 \text{ cor. } 50 \text{ bani.}$

Un alt exemplu: Prioritățile călii ferate Elisabeta garantată de stat notau după cursul vechiu 112·60, cât vor nota după cotarea procentuală? Cursul acela de fl. 112·60 cr. se raporta la suma nominală de 200 marce germâne, după-cum se face evident și în buletin.

Prin urmare 200 M.: 112 fl. 60 cr. = 100: x.

200 M. = 236 cor. *), 112 fl. 60 cr. = 225·20 cor.

deci 236: 225·20 = 100: x prin urmare

$$x = \frac{225·20 \times 100}{236} = 95·423$$

Așa dar prioritățile Elisabethbahn cu cursul vechiu de 112 fl. 60 cr. vor fi notate în buletinul nou cu 95·423%.

---

*) conform cheii fixate: 1 M. = 1 cor. 18 bani.

La o acțiune Prager Eisenindustriengesellschaft, al cărei nominal este de fl. 200 v. a. și care astăzi notează 1226 fl., avem proporțiunea următoare

$$200 : 1226 = 100 : x, \text{ și prin urmare cursul nou ar fi } X = \frac{1226 \times 100}{200} = 613\%.$$

O atare acțiune va fi deci notată în buletinul nou cu 613%.

Prin urmare din notarea veche se va afla cea nouă înmulțind notarea veche cu 100 și produsul îl dividăm cu nominalul unei piese, de sine înțeles însă că operațiunea aceasta se va face numai după-ce toate valorile s'au transformat în aceeași valută.

c) Cu totul altfel se prezintă calcularea notării noue la acțiunile cari nu sunt deplin vărsate și anume la:

- Austro-belgische Eisenbahn,
- Betriebs-Gesellschaft der orient. Bahnen,
- Österr. Bodencredit-Anstalt,
- Österr. Hypothekenbank,
- Landesbank für Bosnien u. Herzegovina,
- Assicurazioni Generali,
- Lloyd, ung. Rückversicherungsgesellschaft,
- Wiener Rückversicherungsgesellschaft,
- Wienerberger Ziegelfabrikgesellschaft.

Cursul acestora notat din Buletinul vechiu se referă numai la sumele vărsate, până când notarea nouă se referă la suma întreagă nominală a unei acțiuni.

Prin urmare la calcularea cursului nou va trebui luată în considerare suma nevărsată conform exemplului: Acțiuni Bodencredit, nominal 200 fl. v. a. argint = 500 franci = 240 fiorini aur*), cari cu 40% vărsate notau 449 fl. v. a., plătiți fiind deci 144 fiorini aur. Proporțiunea în cazul acesta va fi:

$$240 : (449 + 144) = 100 : x$$

$$X = \frac{(449 + 144) \times 100}{240} = \frac{593 \times 100}{240} = 247.083$$

Prin urmare acțiunile Bodencredit vor nota în buletinul nou 247.083%. Un alt exemplu: Asigurazioni, nominal 1000 fl. v. c., vărsate 30%, notau după usul vechiu 4150 fl. v. a.

1000 fl. v. c. = 2100 coroane,
4150 fl. v. a. = 8300 coroane
nevărsate sunt 70% de fl. 1000 v. c. = 700 fl. v. c. = 1470 coroane, deci

$$2100 : (8300 + 1470) = 100 : x$$

$$X = \frac{(8300 + 1470) \times 100}{2100} = \frac{9770 \times 100}{2100} = 465.238.$$

Asigurazioni vor nota 465.238%. La titlii a căror valoare nominală nu-i deplin vărsată, calculul real se va face, substragându-se sumele ne-

*) Calcularea se face pe baza cheii fixate de sindicatul bursei.

vărsate, din valoarea de curs, spre exemplu: 25 bucăți Bodencredit sunt a se calcula cu cursul de 247.083%.

$$\begin{array}{r} \text{Cor. } 12.000 \times 247.083 = 29.649.96 \\ \text{minus suma nevărsată de } 60\% \quad \underline{7.200} \\ \text{Cor. } \underline{22.449.96.} \end{array}$$

I. Popescu.

Teoria asigurărilor asupra vieții.*)

— *Asigurări de rente viagere.* —

(De Ioan I. Lăpădatu).

Sub rentă se înțelege o sumă anumită ce se plătesce an de an (eventual și alte perioade) unei persoane în tot decursul vieții sale, sau numai pe un timp anumit.

La asigurările asupra vieții rentele pot fi de trei feluri, și anume: imediate, amânate și întrerupte sau temporale. Între aceste trei grupe principale se mai pot stabili o mulțime de alte combinațiuni, cari de cari mai variate.

I. *Rente viagere imediate.*

Sub rente imediate se înțeleg acele rente, cari se plătesc imediat după contractarea asigurării în tot decursul vieții asiguratului. Dacă renta se plătesce la începutul anului, atunci se numește anticipativă, dacă se plătesce la finea anului se numește decursivă. Astfel deosebim două cazuri.

a) *Rente imediate anticipative.*

Să presupunem, că o persoană de x ani voiesce să se asigure astfel, ca în tot decursul vieții sale să primească la începutul fie-cărui an o rentă anumită, să șicem de 1 cor. (în dezvoltarea problemelor ce vor urma, vom presupune, pentru ușurință, că ori-ce asigurare e contractată pentru o unitate). E întrebarea, ce capital va trebui să plătească asiguratul societății asigurătoare, pentru ca aceasta să-i poată plăti renta fixată.

Pentru-ca nici una din părțile contractante să nu sufere pierdere, ar trebui să se facă o așa calculațiune, prin care valoarea actuală a tuturor rentelor să fie atât de mare ca capitalul, ce trebuie vărsat de asigurat. Valoarea unei rente ne e cunoscută, dar numărul acestor rente ne e necunoscut, căci nu se poate ști câți ani va trăi persoana de asigurat.

Trebue dar să ne luăm refugiul la tabelele de mortalitate și să considerăm probabilitatea de a trăi a persoanei de asigurat. La rezolvire ar trebui să aplicăm calculul probabilității, pe care însă — după cum am amintit în capitolul precedent — îl vom încunjora, căci ne vom servi în schimb de o hipotesă, prin care în fond nu se eschide de fel aplicarea

*) Cf. articolul din Nr. 1 al „Rev. Econ.“

acestui calcul¹⁾. Această ipotesă consistă în aceea, că presupunem, că vin să se asigure tocmai atâtea persoane de etatea persoanei de asigurat, câte se găsesc în tabelele de mortalitate.

Să însemnăm:

l_x	numărul	persoanelor de etatea asiguratului
l_{x+1}	„	„ cari trăiesc după un an
l_{x+2}	„	„ cari trăiesc după doi ani
. . . . .		
l_{x+n}	„	„ cari trăiesc după n ani

Să însemnăm capitalul, ce trebuie vărsat de persoana de asigurat cu a_x (indicele x să însemne etatea asiguratului) și să-l numim *primă fixă*.

Admițând ipotesa, că vin l_x persoane să se asigure, atunci fie-care din ele va trebui să plătească prima fixă a_x , și astfel suma tuturor acestor prime va fi $l_x a_x$. Valoarea acestor prime va trebui să fie egală cu valoarea prezentă a tuturor rentelor, cari se plătesc asiguraților, fie-căruia pe timpul cât trăiește.

Fiind această rentă anticipativă, adecă plătindu-se imediat persoanelor cari s'au asigurat, atunci fie-care va primi imediat câte 1 cor., prin urmare l_x cor.

La începutul anului al doilea, respective la finea anului prim, mai trăiesc numai l_{x+1} persoane, prin urmare suma rentelor va fi l_{x+1} cor. Această sumă însă trebuie redusă în present, deci trebuie divizată cu *factorul reducător*,²⁾ pe care să-l însemnăm cu q . Astfel va fi $\frac{l_{x+1}}{q}$.

La începutul anului al treilea, resp. la finea anului al doilea, mai trăiesc numai l_{x+2} persoane, astfel că suma tuturor rentelor reduse în present va fi $\frac{l_{x+2}}{q^2}$.

¹⁾ La alt loc se va documenta aceasta cu un exemplu lucrat atât cu ajutorul acestei ipoteze, cât și direct cu ajutorul calculului probabilității.

²⁾ Cu factorul reducător putem capitalisa resp. disconta cu interese compuse ori-ce capital pe ori-ce timp am voi. Originea lui este următoarea. Un capital de 100 cor. se plasează cu interese compuse cu $p\%$. Cât va aduce după un an? Natural că $100 + p$. O singură coroană va aduce a suta parte, adecă $\frac{100+p}{100}$. Sciind acum cât aduce o unitate, putem afla suma pentru ori-ce capital, căci n'avem decât să multiplicăm cu produsul de unitate. Astfel un capital C va aduce la finea anului $C \frac{100+p}{100}$. La finea anului al doilea $C \frac{100+p}{100} \cdot \frac{100+p}{100} = C \left(\frac{100+p}{100} \right)^2$. La finea anilor n $C \left(\frac{100+p}{100} \right)^n$. Factorul $\frac{100+p}{100}$ se poate simplifica după cum e și procentul. Dacă acesta e 4, vom avé $\frac{100+4}{100} = 1.04$. Dacă procentul e $3\frac{1}{2}$, factorul va fi 1.035. În general factorul e $1.0p$, pe care noi l-am însemnat cu q . Când discontăm un capital, atunci trebuie să dividăm cu q .

Și așa raționăm mai departe până ce numărul asiguraților se finesece cu moartea celui din urmă dintre ei.

Așa dară avem:

$$l_x a_x = l_x + \frac{l_{x+1}}{q} + \frac{l_{x+2}}{q^2} + \frac{l_{x+3}}{q^3} + \dots + \frac{l_{x+n}}{q^n} + \frac{l_{x+n+1}}{q^{n+1}} + \dots$$

Această ecuațiune cuprinde pe toate persoanele de etatea x ani. Dacă voim să aflăm partea unei singure persoane, va trebui să dividăm cu numărul lor, adecă cu l_x , și vom avé:

$$a_x = \frac{l_x + \frac{l_{x+1}}{q} + \frac{l_{x+2}}{q^2} + \dots + \frac{l_{x+n}}{q^n} + \dots}{l_x}$$

Să dividăm atât numărătorul cât și numitorul fracțiunii cu q^x căci valoarea nu i-se schimbă.

$$a_x = \frac{\frac{l_x}{q^x} + \frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \frac{l_{x+2}}{q^{x+2}} + \dots + \frac{l_{x+n}}{q^{x+n}} + \dots}{\frac{l_x}{q^x}}$$

Pentru simplificarea formulei să însemnăm quotientul dintre $\frac{l_x}{q^x}$ cu D_x , dintre $\frac{l_{x+1}}{q^{x+1}}$ cu D_{x+1} ș. m. d.

$$a_x = \frac{D_x + D_{x+1} + D_{x+2} + \dots + D_{x+n} + \dots}{D_x}$$

Făcând suma $D_x + D_{x+1} + \dots$ avem

$$a_x = \frac{\Sigma D_x}{D_x}$$

și dacă ΣD_x o însemnăm cu N_x avem ultima formulă:

$$a_x = \frac{N_x}{D_x}$$

Pentru rezolvirea acestei formule avem necesitate de nescé tabele ajutătoare. Avem lipsă de o tabelă de mortalitate, pe care am dat-o în capitolul precedent.

Urmărind mersul dezvoltării problemei de mai sus, vedem că admittând, că renta e de 1 cor., și prin urmare numărul rentelor din un an egal cu numărul persoanelor din același an, — am redus numărul rentelor la valoarea lor actuală. Trebuie deci să facem o astfel de tabelă, în care să scontăm cu un procent oare-care toți numerii din tabela de mortalitate pentru etatea de zero ani. Cu ajutorul logaritmilor să scontăm rând pe rând toți acești numeri cu 4% și vom obținé următoarea tablă, pe care s'o însemnăm cu D_x .

Tabela D_x¹⁾

0 5-1047704 0-0000000 5-1047704 127283	1 5 0527901 0-0170333 5-0356568 108580	2 5-0372790 0-0340666 5-0032124 100740	3 5-0277083 0-0510999 4-9766084 94757	4 5-0209493 0-0681332 4-9528161 89705
10 5-0000000 0-1703330 4-8296670 67557	11 4-9982245 0-1873663 4-8108582 64693	12 4-9966124 0-2043996 4-7922128 61974	13 4-9950953 0-2214329 4-7736624 59384	14 4-9936126 0-2384662 4-7551464 56904
20 4-9825471 0-3406660 4-6418811 43841	21 4-9800625 0-3576993 4-6223632 41914	22 4-9774081 0-3747326 4-6026755 40057	23 4-9746130 0-3917659 4-5828471 38269	24 4-9716979 0-4087992 4-5628987 36551
30 4-9527198 0-5109990 4-4417208 27652	31 4-9493607 0-5280323 4-4213284 26383	32 4-9459312 0-5450656 4-4008656 25169	33 4-9424297 0-5620989 4-3803308 24007	34 4-9388498 0-5791322 4-3597176 22894
40 4-9152784 0-6813320 4-2339464 17138	41 4-9109124 0-6983653 4-2125471 16313	42 4-9063781 0-7153986 4-1909795 15523	43 4-9016599 0-7324319 4-1692280 14765	44 4-8967576 0-7494652 4-1472924 14038
50 4-8621016 0-8516650 4-0104366 10243	51 4-8552223 0-8686983 3-9865240 96945	52 4-8479303 0-8857316 3-9621987 91664	53 4-8402002 0-9027649 3-9374353 86583	54 4-8319913 0-9197982 3 9121931 81694
60 4-7696874 1-0219980 3-7476894 55936	61 4-7565372 1-0390313 3-7175059 52181	62 4-7423873 1-0560646 3-6863227 48565	63 4-7271426 1-0730979 3-6540447 45086	64 4-7106927 1-0901312 3-6205615 41741
70 4-5795207 1-1923310 3-3871897 24389	71 4-5507541 1-2093643 3-3413898 21947	72 4-5194999 1-2263976 3-2931023 19638	73 4-4855085 1-2434309 3-2420776 17461	74 4-4485363 1-2604642 3-1880721 15419
80 4-1457246 1-3626640 2-7830606 60681	81 4-0780579 1-3796973 2-6983606 49930	82 4-0041493 1-3967306 2-6074187 40497	83 3-9234513 1-4137639 2-5096874 32336	84 3-8353100 1-4307972 2-4045128 25381
90 3-1048284 1-5329970 1-5718314 37310	91 2-9400182 1-5500303 1-3899879 24547	92 2-7596678 1-5670636 1-1926042 15581	93 2-5634811 1-5840969 0-9793842 9536	94 2-3463530 1-6011302 0 7452228 5562

¹⁾ Această tabelă s'a lucrat astfel, că s'a căutat logaritmi de la $l_0, l_1, l_2, \dots, l_{10}$; apoi s'a căutat și logaritmi de la $q^0, q^1, q^2, q^3, \dots, q^{101}$; în fine s'a subtras log. l_0 din log. q^0 , log. l_1 din log. q^1 , etc. și din rezultate s'a căutat Nr. log.

Tabela Nr. 2.

5	5 0154310 0 0851665 4 9302645 85165	6	5 0109611 0 1021998 4 9087613 81051	7	5 0073381 0 1192331 4 8881050 77287	8	5 0044117 0 1362664 4 8681453 73815	9	5 0020105 0 1532997 4 8487108 70385
15	4 9921248 0 2554995 4 7366253 54528	16	4 9905298 0 2725328 4 7179970 52240	17	4 9888220 0 2895661 4 6992559 50032	18	4 9869239 0 3065994 4 6803245 47899	19	4 9848377 0 3236327 4 6612050 45836
25	4 9686884 0 4258325 4 5428559 34902	26	4 9656062 0 4428658 4 5227404 33323	27	4 9624735 0 4598991 4 5025744 31811	28	4 9592752 0 4769324 4 4823428 30363	29	4 9560291 0 4939657 4 4620634 28977
35	4 9351897 0 5961655 4 3390242 21828	36	4 9314324 0 6131988 4 3182336 20808	37	4 9275705 0 6302321 4 2973384 19831	38	4 9236015 0 6472654 4 2763361 18894	39	4 9195122 0 6642987 4 2552135 17997
45	4 8916378 0 7674985 4 1251393 13340	46	4 8862876 0 7835318 4 1027558 12674	47	4 8806879 0 8005651 4 0801228 12026	48	4 8748122 0 8175984 4 0572138 11408	49	4 8686209 0 8346317 4 0339892 10814
55	4 8232525 0 9368315 3 8864210 7698 8	56	4 8139278 0 9538648 3 8600630 72454	57	4 8039826 0 9708981 3 8330845 6809 0	58	4 7933433 0 9879314 3 8054119 63887	59	4 7819276 1 0049647 3 7769629 59836
65	4 6929262 1 1070645 3 5858617 3852 7	66	4 6737211 1 1241978 3 5495233 35442	67	4 6529422 1 1412311 3 5117111 3248 7	68	4 6304177 1 1582644 3 4721533 2965 9	69	4 6060050 1 1752977 3 4307073 2695 9
75	4 4082739 1 2774975 3 1307764 13514	76	4 3644197 1 2945308 3 0698889 1174 6	77	4 3166203 1 3115641 3 0050562 10117	78	4 2645345 1 3235974 2 9359371 862 85	79	4 2077151 1 3456307 2 8620844 727 93
85	3 7390182 1 4478305 2 2911877 195 52	86	3 6337713 1 4648638 2 1689075 14754	87	3 5186455 1 4818971 2 0367484 108 83	88	3 3928727 1 4999304 1 8939423 78 332	89	3 2552725 1 5159637 1 7393088 54 866
95	2 1105897 1 6181635 0 4924262 3 108	96	1 8512583 1 6351968 0 2160615 1645	97	1 5682017 1 6522301 0 9159716—1 0 824	98	1 2787536 1 6692634 0 6094902—1 0 407	99	0 9542425 1 6862967 0 2679458—1 0 185
		100	0 6020600 1 7033300 0 8987300—2 0 079	101	0 0000000 1 7203633 0 2796367—2 0 019				

Vedem mai departe că $\sum D_x$ o am însemnat cu N_x . Să mai facem deci o nouă tabelă în care să adunăm pe $D_x + D_{x+1} + D_{x+2} + D_{x+3} + \dots$, începând natural dela urmă: adică dela D_{101}

$$\begin{aligned}
 & D_{101} = N_{101} \\
 & D_{100} + D_{101} = N_{100} \\
 & D_{99} + D_{100} + D_{101} = N_{99} \\
 & \dots \\
 & D_0 + D_1 + D_2 + \dots + D_{99} = D_{100} + D_{101} = N_0
 \end{aligned}$$

sau

$$\begin{aligned}
 & D_{101} = N_{101} \\
 & D_{100} + N_{101} = N_{100} \\
 & D_{99} + N_{100} = N_{99} \\
 & \dots \\
 & D_0 + N_1 = N_0
 \end{aligned}$$

Această tablă s'o însemnăm cu N_x .

Tabela N_x

101	0-019	80	2772-15	59	64428-9	38	313432	17	1005779
	0-079		727-93		6388-7		19831		52240
100	0-098	79	3500-08	58	70817-6	37	333263	16	1058019
	0-185		862-85		6809-0		20808		54528
99	0-283	78	4362-93	57	77626-6	36	354071	15	1112547
	0-407		1011-7		7245-4		21828		56904
98	0-690	77	5374-6	56	84872-0	35	375899	14	1169451
	0-842		1174-6		7698-8		2-894		59384
97	1-532	76	6549-2	55	92570-8	34	398793	13	1228835
	1-645		1351-4		8169-4		24007		61974
96	3-177	75	7900-6	54	100740-2	33	422800	12	1290809
	3-108		1541-9		8658-3		25169		64693
95	6-285	74	9442-5	53	109398-5	32	447969	11	1355502
	5-562		1746-1		9166-4		26383		67557
94	11-847	73	11188-6	52	118564-9	31	474352	10	1423059
	9-536		1963-8		9694-5		27652		70585
93	21-383	72	13152-4	51	128259-4	30	502004	9	1493644
	15-581		2194-7		10243		28977		73515
92	36-964	71	15347-1	50	138502	29	530981	8	1567459
	24-547		2438-9		10814		30363		77287
91	61-511	70	17786-0	49	149316	28	561344	7	1644746
	37-310		2695-9		11408		31811		81051
90	98-821	69	20481-9	48	160724	27	593155	6	1725797
	54-866		2965-9		12026		33323		85165
89	153-687	68	23447-8	47	172750	26	626478	5	1810962
	78-332		3245-7		12674		34902		89757
88	232-019	67	26696-5	46	185424	25	661380	4	1900719
	108-83		3544-2		13340		36551		94757
87	340-849	66	30240-7	45	198764	24	697931	3	1995476
	147-54		3852-7		14038		38269		100740
86	488-38	65	34093-4	44	212802	23	736200	2	2096216
	195-52		4174-1		14765		40057		108580
85	683-90	64	38267-5	43	227567	22	776257	1	2204796
	253-81		4508-6		15523		41914		127283
84	937-71	63	42776-1	42	243090	21	818171	0	2332079
	323-36		4856-5		16313		43841		
83	1261-07	62	47633-6	41	259403	20	862012		
	404-97		5218-1		17138		45836		
82	1666-04	61	52851-7	40	276541	19	907848		
	499-30		5593-6		17997		47899		
81	2165-34	60	58445-3	39	294538	18	955747		
	606-81		5983-6		18894		50032		

Cu ajutorul acestor table formula $A_x = \frac{N_x}{D_x}$ se poate rezolva cu ușurință pentru ori-ce persoană de ori-ce etate. Să presupunem, că persoana, care ar voi să se asigure, e de 30 de ani.

$$A_{30} = \frac{N_{30}}{D_{30}}$$

Căutăm în tabela N_x pe N_{30} și în tabela D_x pe D_{30} și înlocuim

$$A_{30} = \frac{502004}{27652}$$

$$\log. A_{30} = \log. 502004 - \log. 27652$$

$$\log. 5.7007072$$

$$- \log. 4.4417265$$

$$\text{N}^\circ \log. 1.2589807 = 18.154.$$

Așa dară o persoană de 30 de ani ar trebui să plătească o primă fixă de 18.154 cor., pentru-ca să primească în tot decursul vieții sale o rentă anuală anticipativă de 1 cor. Dacă am voi ca renta să fie de 2 cor., atunci am trebui să plătim prima fixă dublu, adică 36.308 cor. Pentru o rentă de 100 cor. se va plăti de o sută de ori această prima, adică 1815.4 cor. În modul acesta se poate stabili prima fixă pentru ori-ce rentă.

BCU Cluj Online Digital Library Cluj

b) *Rente imediate decursive.*

Casul acestor rente numai într'atât se deosebește de cel precedent, întru cât prima rentă nu se plătește imediat, ci la finea anului întâiu respective la începutul anului al doilea.

Luând același cas, și raționând și purcedând în același mod, vom avea, dacă însemnăm prima fixă cu d_x ,

$$l_x d_x = \frac{l_{x+1}}{q} + \frac{l_{x+2}}{q^2} + \frac{l_{x+3}}{q^3} + \dots + \frac{l_{x+n}}{q^n} + \dots$$

$$d_x = \frac{l_{x+1}}{q} + \frac{l_{x+2}}{q^2} + \frac{l_{x+3}}{q^3} + \dots + \frac{l_{x+n}}{q^n} + \dots$$

---

l_x

Dividând fracțiunea cu q^x

$$d_x = \frac{\frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \frac{l_{x+2}}{q^{x+2}} + \frac{l_{x+3}}{q^{x+3}} + \dots + \frac{l_{x+n}}{q^{x+n}} + \dots}{\frac{l_x}{q^x}}$$

$$d_x = \frac{D_{x+1} + D_{x+2} + D_{x+3} + \dots + D_{x+n} + \dots}{D_x}$$

$$d_x = \frac{M D_{x+1}}{D_x} = \frac{N_{x+1}}{D_x}.$$

Persoana de asigurat să fie de 30 de ani.

$$d_{30} = \frac{N_{31}}{D_{30}}$$

Căutăm numerii corespunzători din table și înlocuim:

$$d_{30} = \frac{474352}{27652}$$

$$\log. d_{30} = \log. 474352 - \log 27652$$

$$\log. 5.6760091$$

$$- \log. 4.4417265$$

$$N^{\circ} \log. 1.2342826 = 17.15$$

Așa dară această persoană va plăti o primă fixă de 17.15 cor., pentru-ca să primească cât va trăi o rentă anuală decursivă de 1 cor.

Asemănând aceste două prime fixe, observăm, că cea dintâi e mai mare cu 1 cor. ca cea de a doua, respect. cu valoarea unei rente. Această diferență nu e alt ceva decât prima rentă, ce se plătesce asiguratului la rentele anticipative, celelalte fiind întocmai ca la rentele decursive, căci dacă la anticipative renta a doua se plătesce la începutul anului al doilea, la decursive renta primă se plătesce la finea anului prim, prin urmare putem dice, ca tot în același timp, căci diferența dintre aceste două epoce de plată este numai o qi.

Aceste fiind relațiile între rentele anticipative și decursive se poate stabili, că, în cazul nostru:

$$a_x = 1 + d_x, \text{ iar în general însemnând renta cu } r$$

$$ra_x = r + rd_x.$$

LEGISLAȚIUNE.

Acheta colonisărilor.

Joi la 18 Ianuarie s'a întrunit în palatul ministeriului de agricultură ancheta convocată de ministrul Darányi în cauza noului proiect de lege despre colonisări. Precum s'a spus deja în numărul anterior al „Revistei Economice“, proiectul fusese dat în elaborare secretarului ministerial Iuliu Kéry, dar înainte de a-l presenta dietei, ministrul doria să aște și părerile factorilor competenți. Astfel a convocat ancheta, la care pe lângă reprezentanții ministeriilor: de agricultură, finanțe, justiție, interne și culte, au participat: Conte Andrásy Alexandru, conte Apponyi Albert, Asboth Ioan, Babics Iosif, conte Bánffy George, Barta Edmund, Bartha Miklos, Boross

Carol, conte Batthyány Teodor, Bedő Albert, Beksics Gustav, Bernáth Stefan, conte Bethlen Paul, Berzeviczy Albert, Blaskovics Francisc, Bujanovics Alexandru, Bessenyei Francisc, conte Csáky Alexandru, conte Dessewffy Aurel, episcopul Dessewffy Alexandru, Deutsch Anton, Ecsery Ludovic, Emödy Iosif, Ernuszt Coloman, Fejér Nicolae, Dr. Fellner Frideric, Förster Géza, Dr. Gaál Eugen, Gajári Edmund, Dr. Györffy Iuliu, Dr. Haller Iosif, Hegedüs Loránt, Hieronymi Carol, Hoitsy Paul, Horánszky Nándor, Dr. Imrédy Coloman, Jesszenszky Ignat, baron Iósika Samuil, Just Iuliu, Dr. Jekelfalussy Iosif, Kabos Francisc, Kada Alexiu, conte Károlyi Alexandru, conte Korniss Victor, Kossuth Francisc, Komjáthy Béla, Kovácsi Alexandru, Kristoffy Iosif, Libits Adolf, Lippich Gustav, Lukács Anton, Lukács Béla, Lukács George, Makfalvay Géza, Mandello Iuliu, Miklos Edmund, Molnár Victor, Dr. Návay Ludovic, Novák Iosif, Neményi Ambrosiu, Örley Coloman, marchion Pallavicini Edward, marchion Pallavicini Alexandru, Pap Géza, Pogány Carol, Purgly Alexandru, Róna Eugen, baron Rudnyánszky Iosif, Rubinek Iuliu, Sándor Ioan, Semsey Ladislau, conte Szapáry Iuliu, conte Széchenyi Alexandru, Szilágyi Desideriu, Szilassy Zoltan, Szily Pancrațiu, Szabó Emeric, conte Teleki Iosif, conte Tisza Stefan, Tallian Béla, Ugron Gavriil, Ugron Zoltán, Vadnay Andron, Vancsó Iuliu, Végh Artur, Vészi Iosif, conte Wass Béla, Zeyk Daniil, conte Zselénszky Róbert, — va să dică, reprezentanții de frunte ai tuturor ramurilor vieții publice politice a Maghiarilor. Se vede așadară, că guvernul voesce serios să deie acțiunii de colonisări un nou avânt și o direcțiune, care să nu mai aibe drept rezultat eșecurile îndurate până acum cu politica de colonisări.

Chestionarul supus anchetei spre desbatere, în tесе generale se poate subsuma în următoarele :

1. Să se continue, ori ba, colonisările oficiale (de stat)? Dacă da, în ce extensiune și cu ce fel de directive? De escepțională importanță ni se pare chestiunea pusă în tesa, ca statul să fie imputernicit *ex lege* a „re-scumpăra“ (adecă a espropria) moșiile comitatense, municipale, și comunale spre scopuri de colonisare în cazul când proprietarii acelora nu le vor colonisa înșiși. 2. Colonisările private sunt admisibile, ori nu? Dacă da, intru cât au să fie spriginite și controlate din partea statului pentru a servi în interesul scopului urmărit? 3. Paralel cu colonisările să se admită, ori nu, sistemul de arândă (arândă ereditară și arândă în parte)? Asemenea parcelarea latifundiilor intru cât și sub ce condițiuni poate fi admisă ca mijloc intru a veni în ajutor poporului lipsit de pământ? etc.

În genere, tesele chestionarului sunt puse din considerante pur social-economice. Opinia publică s'ar fi așteptat decii cu tot dreptul, ca membrii anchetei să se preocupe și ei de chestie numai din punct de vedere social-economic. Nu așa s'a întemplat însă în cele șease zile, cât a durat ancheta. Toți membri, câți au luat cuvântul în chestie, au deviat pe povârnișul... *ideii*..., unii fără nici un încunjur, alții mai mascat. Pe lângă aceasta, discuția a lărgit mult cadrele chestionarului, punând pe tapet — pe lângă chestia *ideii* — chestia salvării de ruină totală a proprietarilor mijlocii.

Spațiul restrins al „Rev. Econ.“ nepermițând a da raport detaiat despre toate discursurile rostite în cele șase ședințe ale anchetei, dar și de altcum fiind acelea numai expresiunea părerii respectivilor membri, și ai celor de un principiu cu ei, având să statorească definitiv directiva și principiile după cari are să se continue acțiunea colonisărilor dieta țării, — dăm aci numai spicuri din discursurile mai marcante:

Baron *Rudnyánszky* pune pond pe raporturile din Transilvania, unde corecta politică agrară nu e atât chestie socială, cât mai ales național-politică. Nu pe parcelarea moșiilor mijlocii ar pune pondul, ci pe menținerea lor în mâni patriotice. Averile moșierilor mijlocii caliciți să le cumpere statul și să asigure usufructul lor pentru persoane acomodate.

Kristoffy e aderent exclusiv al colonisărilor de stat. Pe cele private le-ar admite numai în cazul când exploatarea mai cu succes a oare-cărei moșii estinse ar recere brațe de muncă mai multe. Parcelarea o consideră ca puternic mijloc întru sporirea numărului populațiunii și răspândirea culturii economice. Pentru satisfacerea exigențelor de credit, statul să înființeze o bancă de rente după modelul celei din Prusia.

Györffy: Este interesul statului și al politicii naționale, ca statul să dirigeze evoluțiunile populațiunii. Să se facă deci colonisări de stat. În focularele naționalistice din Transilvania și părțile nordice ale Ungariei, colonisările să se facă direct din punctul de vedere al populațiunii, și în această privință nu este permis a retira din fața jertfelor.

Babics: Colonisări de stat în direcția indicată de contele Károlyi. Ar dori întărirea maghiarimei în regiunile locuite de naționalități.

Hieronymi: Sub colonisări înțelege scopul indicat în art. V. din 1894, adică înființarea de comune noi. Continuarea mai energică a colonisărilor, cari „între împrejurările noastre“ au scop în deosebi politic-naționalist, o consideră ca problemă foarte nobilă; are însă temeri, că Ungaria nu dispune de puteri financiare suficiente spre acest scop. Aproabă foarte acțiunea de colonisări proiectată între marginile puterilor financiare. Inițiativa nu ar reserva-o exclusiv statului. Latifundiile la cari nu se află cumpărători, să se parceleze și împartă zilerilor, ca să aibă și ei pământ și astfel să devină cetățeni fideli și devotați statului. La colonisări libertate deplină: nici maxim, nici minim să nu se statueze. Parcelările să fie scutite de competențele de transcriere. Statul să deie colonilor libertate cât de mare, sprigin material, putere de muncă și credit în măsură cât de mare.

Sándor Ioan: În părțile ardelene, din considerante administrative numai adcolonisări se pot face. Oare-care acțiune trebuie însă începută, căci proprietarii de mijloc, susținători ai patriei, se prăpădesc, averile lor ajung pe mâni fundamentale moarte (averi bisericesci) și pe astfel de mâni fundamentale, cari nu toate servesc spre scopuri patriotice.

Beksics și-a reeditat ideile din recentul op despre salvarea nației. „Dacă națiunea va fi pătrunsă de convingerea, că numai prin politica de colonisări putem să ne asigurăm consolidarea națională, atunci banii nu

pot lipsi. Căci de perit ar fi națiunea noastră, dacă în lupta rasselor nu ar sci să-și procure mijloacele de apărare. Spre acest scop trebuie să fie bani, ori cât ar costa ei⁴.

Dessewffy episcopul: Rezolvarea chestiei e foarte urgentă; la tot cazul ar dori rezolvarea ei fără violarea dreptului de proprietate. Recomandă precauțiune atât în expresiuni, cât și în procedură, „pentru-ca nu cumva să provocăm noue contraste la naționalități⁴. Pentru sanarea relor existente primesce ori-ce modalitate aplicabilă în ținuturile respective, fie colonizare, parcelare sau arândă ereditară; mai mult preț pune însă pe colonizare. Spre asigurarea coloniștilor recomandă să se deie reprezentanței comunale dreptul, ca fără scirea și invoirea ei să nu se poată așeza în comuna colonistă persoane străine; să se statueze, că colonistul n'are drept să-și vândă pământul; cel puțin pe timp de un an să se deie coloniștilor absolută scutire de dare și imosite; în fine, pentru fie-care colonie să se construească înainte comuna întreagă așa că intrând coloniștii în ea să aște de-a gata locuințe, biserică, școală și celelalte.

Csernovics: Primejdii mari; este la loc deci acțiune în stil mare. În două direcțiuni: menținerea clasei mijlocii și acțiunea de colonisări. Prima cade în sarcina societății; „să imităm ceea-ce fac în Transilvania naționalitățile⁴; pe cale socială mari institute de bani, cari prin împrumuturi ieftine să converteze împrumuturile scumpe dela institutele de bani ale naționalităților. Colonisările de stat, ca să aibă succes, trebuie făcute în stil mare. Vor costa mult, dar spre acest scop nici un fel de jertfă nu e mare. Acțiunea să se înceapă în partea nord-estică a țerei, dincoace de Dealul-Craiului; din Selagiu în jos până la extremele sudice ale Torontalului, la Panciova, subînțelegând și Caraș-Severinul. Ar trebui format astfel un brâu și mâncând din acesta să se înainteze pe șesuri și văi în Transilvania, pe linia riurilor și căilor ferate, așa ca să se poată împreuna cu Săcuimea. Speră, că statul va sci face seamă de banii necesari, „căci altcum, să ne băgăm cu capul în năsip și să așteptăm până ce potopul naționalistic ne va copleși⁴.

Contele Károlyi: pune mare pond pe colonisări chiar și din punct de vedere naționalistic; din considerante financiare însă acțiunea se va pute începe numai în cadre restrinse; ar trebui tractată chestiunea în legătură cu multe altele, între cari și dreptul de moștenire.

Mandello: nu e consult a pune pe tapet chestia colonisărilor ca chestie în prima linie naționalistic-politică; mijloace cu mult mai ducătoare la scop sunt în privința aceasta educația, instrucția publică. Chestia trebuie privită în prima linie ca chestie economică și social-politică. Accentuează necesitatea compunerii unui codice de legi agrare. (În ședința următoare a ținut să se rectifice că n'a ținut la preterarea considerantelor de naționalitate în acțiunea colonisărilor).

Makfalvay: în interesul maghiarimei este necesară o acțiune mare față cu naționalitățile străine. Este chiâmarea statului să conducă acțiunea colonisărilor. Aproabă și parcelarea, cum și colonisările private, între anu-mite împrejurări.

Hoitsy: Nu este de dorit a se continua acțiunea colonisărilor în cadre mai largi de cât până acum; colonisări private ar admite numai în cele mai rari casuri; nu aprobă sistemul de arândă perpetuă, nici cel de arândă în parte. Succesele obținute prin colonisările de până acum nu corespund nici pe departe cu jertfele aduse pentru ele. Ar fi mai ducător la scop sistemul de arândă pe câte 10—12 ani.

Contele Zselénszky e contra continuării colonisărilor în cadre mai mari; nu i-se par avantajoase nici parcelările. În genere raporturile de proprietate sunt destul de bune, nu e consult a le devalva. Trebuie făcute îngrijiri pentru menținerea moșiilor mijlocii și a țerănimii; aceasta e chestie cu mult mai importantă de cât chestia colonisărilor. Aprobă sistemul lui Csernovics din punct de vedere naționalistic-politic.

Emödy se plânge de pustiirea moșiilor mijlocii și critică „machinațiunile naționalităților“. Guvernul să caute salvarea moșiilor mijlocii.

Baross: E necesară continuarea colonisărilor; să se deie directivă evoluțiunii raporturilor de proprietate. „Când statul vrea să facă prin colonisări politică națională, trebuie să fie cavaler față cu vîndătorul moșiei și să fie neconținut în ajutorul coloniștilor“. Aprobă sistemul de rente, recomandat de Fellner.

Szily Pongrácz: Să colonisăm nu unde este pământ, ci să procurăm pământ acolo unde e lipsă a colonisa. Să se organizeze o nouă clasă de moșieri mijlocii în regiunile locuite de naționalități.

Hegedüs (feciorul ministrului de comerț): Clasei moșiilor mijlocii nu-i ajută nici colonisările nici parcelările. Ajută însă proprietarilor mici și țerănimii. Pune pondul principal pe parcelări; e aderent hotărît al colonisărilor de stat. Desaprobă sistemul de arândă perpetuă, ca pe unul ce nu corespunde raporturilor de la noi. Pentru parcelări ar da scutire de competențe. Suma de până acum în scopul colonisărilor să se urce.

Vadnay: Aprobă din toată inima, că clasei moșiilor mijlocii e vorba să i-se deie o nouă misiune în regiunile locuite de naționalități; pentru-ca cineva să exercite înriurința asupra poporului, trebuie să petreacă în mijlocul lui, ceea-ce proprietarii mari nu prea fac. Spre suscitarea acestei înriurințe, spre „*exoperarea maghiarisării deci*“ (a magyarosítás előidézésére) clasa moșiilor mijlocii este chemată. Este convins, că dacă cele 6 milioane coroane, votate în scopul colonisărilor, guvernul le-ar întrebuința spre a cumpăra toate moșiile ajunse la vîndare de prin regiunile locuite de naționalități și le-ar da în arândă la oameni maghiari inteligenți, cu mult mai sigur s'ar ajunge scopul urmărit, de cât prin ori-ce fel de colonisări.

Návay constată, că în punctul naționalistic coloniștii de până acum nu și-au împlinit misiunea. Chestia lucrătorilor se poate rezolva numai prin parcelare. Salută guvernul că și-a pus de scop întărirea rasei maghiare. Ținta finală a colonisărilor e să facem maghiar pământul patriei.

Tallian: Colonisările să se facă hotărît cu scop național. Aderă la fie-care modalitate, fie colonisare, parcelare, arînda perpetuă, sau arîndă

în parte. Acțiunea să fie puternică și resolută. E convins că dieta va vota negreșit guvernului suma necesară. Planul colonisărilor trebuie construit astfel, ca Alföldul maghiar să fie îmbinat cu Transilvania prin un brâu lat, și anume așa, ca acțiunea să se înceapă deodată din ambele părți. Pe lângă aceasta în Carpații dela Nord încă trebuie icuită acțiunea. Albina are intabulate pe pământuri 35 milioane fiorini, banca din Sibiu („Szebeni-bank“) 70 milioane. Prima datorință e deci a recăștiga maghiarimei pământul maghiar. „Noi Maghiarii avem necondiționată lipsă să *maghiarisăm cu toate mijloacele* acel teritor al țerei, care a aparținut teritorului Coroanei ungare. Colonisările private nu pot fi interzise, dacă servesc scopului dorit. Sub aceleași considerante este a se introduce și sistemul de arândă perpetuă și în parte. Colonisările să se facă totdeauna așa, în cât posibilitatea absorpțiunii din partea naționalităților învecinate să fie ab ovo eschisă“, etc. —

Mulți dintre cei invitați la anchetă și-au dat părerile în scris; este de presupus deci, că în acelea se vor fi cuprinzând planuri detaliate asupra tuturor momentelor acestei noue acțiuni de colonizare. Credem însă, că și numai din spicuirile acestea este evidentă direcția pe care ancheta ar dori s'o deie colonisărilor.

Ancheta s'a terminat în ședința de la 23 Ianuarie, în care cuvântul final l-a avut ministrul *Darányi*. Reasumând rezultatul discușiunilor, ministrul constată că „dreptul de proprietate, sfințenia și libertatea aceluia nu doresce s'o altereze nimenea“; că „utopiile nu și-au aflat oratori în această anchetă“; din discușiunile celor șease ședințe coloniștii, proprietarii mijlocii și țerănimea s'a putut convinge, că există cald interes pentru soarta și binele lor; promite că până la prezentarea proiectului în dietă va aduna și mai multe date referitoare la chestie și încheie cu frasa „*să lucrăm până ce este dină*“.

*

Budgetul suplementar al Ungariei. Statorirea cuotei și hotărîrea delegațiunilor, prin care s'a decis urcarea salariilor la oficerii precum și îmbunătățirea cinei soldaților, aduce după sine o urcare de cheltuieli de preste 8 milioane coroane în budgetul Ungariei. Cea mai mare parte a acestor cheltuieli cade în sarcina ministeriului de honveđi, a celui de interne și de agricultură, pentru-că urcarea salariilor se extinde și la oficerii de honveđi și de jandarmi, precum și la oficerii și amploiații dela hergheliile statului. În urma acestora ministrul de finanțe ungar a prezentat dietei la 19 Ianuarie 1900 un raport, în care se arată, că cheltuielile se urcă:

la cheltuielile comune (cuota) cu	6.045,788	coroane,
„ ministeriul de honveđi cu . .	1.988,712	„
„ „ „ interne „ . .	110,168	„
„ „ „ agricultură cu . .	59,584	„
<hr/>		
adecă în total cu . .	8.204,252	coroane.

Pentru acoperirea acestui plus de trebuințe, ministrul a urcat unele poziții din veniturile budgetului, în special sumele, ce se preliminează a se

incassa din darea de venit, darea dela societățile obligate la dare de seamă publică, darea de transport, de consum, etc. în sumă de 6.570,000 coroane. Adăugându-se la aceasta suma de 1.781,583, pe care budgetul original o arată ca economisare, rezultă suma de 8.351,583 coroane, din care apoi se vor pute acoperi trebuințele budgetului suplimentar.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Despre starea semănăturilor la 30 Ianuarie a. c. ministerul de agricultură raportează următoarele :

Și în perioada trecută a domnit în toată țeara un timp extraordinar de schimbăcios și în măsură precumpênitoare umed. A nins adese-ori, zăpada a stat însă numai puțin timp, și topindu-se s'a adunat apă pe semănături în multe locuri. În Ungaria nordică și în Ardeal unele riuri și riulețe au eșit din alvie, inecând livezi și semănături. În urma multelor ploii și a ninsorii, insectele stricăcioase și șoarecii, partea cea mai mare au perit, semănăturilor însă le-a priit, astfel că și cele târzii au răsărit. În unele locuri semănăturile au înghețat. Semănăturile de toamnă peste tot sunt în stare îndestulitoare, și în unele comitate ele s'au îmbunătățit. La toată întâmplarea însă ar fi lipsă de timp bun statornic, pentru-că un timp sec și rece ar pute strica în mod simțitor semănăturilor mai gingașe, ce se află în desvoltare. Semănăturile de rapiță sunt numai parțial în stare îndestulitoare, în unele locuri ele au perit. Trifoaiele au suferit mult din partea șoarecilor, astfel, că trifoiștile în multe locuri vor trebui arate. În Ungaria nordică domnesce o lipsă mare de nutreț; dar se plâng de lipsă de nutreț și plugarii din alte părți ale țerii. Frigul a cauzat stricăciune mai multă sau mai puțină și viilor, în unele locuri au suferit și pomii.

În *România*. Situațiunea agricolă în Decembre era incertă și producea îngrijiri agricultorilor din unele județe. Îngrijirile aceste s'au dovedit mai târziu nejustificate. Anume: inspectorii Ministerului de agricultură au făcut cercetări oficiale, și au constatat, că dela începutul iernii în o parte mare a județelor a fost zăpadă îndeajuns pentru scutirea fragedelor semănături. Chiar și acolo unde, în urma desghețurilor din Decembre, câmpurile au fost lipsite de zăpadă cu săptemănilă, s'a constatat, că nici grâul nici rapița n'au suferit de loc; pentru-că varietățile de grâu și de rapiță, cari se samână toamna în câmpiile României, sunt dedate cu iernile schimbăcioase de acolo. Secara a resistat și mai bine. Zăpada abondentă ce a cădut după Crăciun a făcut ca și locurile mai înainte goale să fie scutite în contra înghețurilor următoare. Revărsările de apă în unele regiuni ale Dunării, Ialomiței, ș. a., nu sunt în măsură de a zădărnici bunul mers al semănăturilor peste tot. Până acum semănăturile de toamnă se presintă atât de favorabil, cum nu s'a vădut de mulți ani. Semănăturile de grâu, secară și

rapită sunt bine dezvoltate, pământul este neinghețat și bogat în umezeală, astfel că în acest an se pot spera recolte din cele mai bogate. În cele mai multe părți ale țării s'au făcut deja învoeli pentru lucrările agricole din acest an între proprietari și țerani. Tocmelile s'au făcut nu pentru bani ca în alți ani, ci pentru porumb și nutreț pentru vite. Și la aceasta i-a îndemnat lipsele cele mari de porumb și nutreț îndurate în urma anului trecut fără păreche de nefavorabil.

Întinderea semănăturilor de rapiță este foarte mare în anul acesta; aceea a semănăturilor de grâu însă este mai mică decât în anul precedent, pentru-că o parte mare a sătenilor n'a dispus de semântă. Întinderea semănăturilor de secară încă este redusă; ceea-ce din unele părți se constată cu regret, pentru-că secara este un articol de export foarte căutat pentru Germania.

*

Programul de lucru pe 1900 al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”. Întruniri agricole în scopul de a se cunoaște referințele economice se vor ține în anul acesta în comunele: Ilimbav, Bradu, Vale, Deal, Turnișor și Cichindeal.

Prelegeri populare se vor ține în sala cea mare a edificiului școlar din Săliște. *Președintele reuniunii, d-l Dem. Comșa* a preles deja în 28 Ianuarie despre prăsirea pomilor, în 4 Februarie despre cultura lor, în 14 Februarie va prelege despre culesul și păstrarea poamelor și în 18 Februarie despre întrebuințarea poamelor; *d-l R. Simu*, membru în comitetul reuniunii, va prelege în 25 Februarie și 4 Martie din stupărit și anume: în prelegerea întâia despre rentabilitatea stupăritului, genurile albinelor, nutrirea și activitatea lor, coșnițele imobile și stupina; în prelegerea a doua despre coșnițele mobile și mixte, morburile și inimiciile albinelor, recușite de stupărit, și lucrări de primăvară în stupină; iar în 11, 18 și 25 Martie va prelege *d-l Ioan de Preda*, avocat și membru pe viață al reuniunii, și anume: în 11 despre cultura sparangelului și a ciupercilor, în 18 despre testamente și donațiuni în cas de moarte, iar în 25 despre contractele de moștenire și de susținere. Prelegerile se vor ține în Duminecile amintite dela 4^{1/2}—5^{1/2} d. a. De altfel prelegeri se vor ține ca întotdeauna și cu ocasiunea întrunirilor agricole, a adunării generale, etc.

Cursul de altoit pomi se va ține în *Sebeșel*.

Altoi (meri pătuli) se vor împărți tuturor membrilor Reuniunii din *Sebeșul-de-sus*.

La cerere, membrii Reuniunii vor primi pădureți: meri, peri, cireși, gutui, etc.

Semințe de trifoiu, lăternă, napi de nutreț, orz de Hanna, secară de primăvară, cânepă italiană, etc. se vor distribui gratuit între membrii și în decursul primăverii a. c. În același timp comitetul mijlocesece pentru ori cine i-se va adresa procurarea de semințe bune și mai ieftine ca de obicei.

În scopul răspândirii culturii *galitelor*, membrii vor primi gratuit: *ouă, găini*, etc. de soiul *Plymouth-Rocks*.

Mașina de semănat și alte recuise economice se vor pune spre folosire la dispoziția membrilor.

Între membrii din *Fofeldea* se va sorta o vițea de rassa „Pinzgau“ și eventual un berbec și 2 oi de rassa frislandeză.

În scopul întemeierii unui *museu al industriei de casă*, se va renoua apelul lansat anul trecut.

În cas de an roditor, în toamna a. c. se va pune în lucrare *cuptorul de uscat poame sistem „Cazenille“*.

Expoziția de vite cornute împreună cu distribuire de premii în bani se va ține în *Mercurea*.

Adunarea generală pro 1900 se va ține în comuna *Sadu*.

Direcțiunile „*Tovărășiiilor agricole*“ și ale „*Însotirilor de credit sătesci sistem Raiffeisen*“ se vor recerca a face comitetului Reuniunii raport amănunțit despre activitatea lor în 1899; în același timp comitetul va insista pentru înființarea de asemenea așezăminte folositoare și potrivite trebuințelor agricultorilor.

Membrii împărtașiți anii trecuți cu semințe de tot soiul, cu pădureți, ouă, etc. vor fi recercați a face raport despre rezultatele obținute.

Se va cere și în acest an un ajutor bănesc dela institutul „*Albina*“.

Reuniunea abonează: „*Revista Economică*“, „*Bunul Econom*“, „*Land-wirtschaftliche Blätter*“, și „*Erdélyi Gazda*“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*
„*Reuniunea economică în Orăștie*“. Din incidentul jubileului de 10 ani dela înființarea ~~sa institutului~~ „*Ardeleana*“ din Orăștie a întemeiat o fundațiune, numită și ea „*Ardeleana*“, care ați le de 5000 cor. și are să fie ajutată an de an din partea institutului cu câte 1000 cor. până va atinge suma de 10,000 cor. Din interesele acestei fundațiuni se va ajuta „*Reuniunea economică în Orăștie*“ căreia în anul acesta „*Ardeleana*“ i-a pus la dispoziție 582 cor.

Comitetul Reuniunii a hotărît ca din această sumă să se folosească în scopul încurajării pomăritului 100 cor., cumpărând altoi și împărțindu-i gratuit între membrii sei, preferind pe țărani. A statorit mai departe 2 premii de câte 10 cor. în aur, pentru membri țărani din ținutul Orăștiei, cari vor dovedi, că au sădit de nou cel puțin câte 50 de altoi în grădinile lor în primăvara ce vine, iar un premiu de 10 cor. în aur pentru acea școală de pomi din ținut, în care se va lucra mai cu spor în primăvara ce vine.

A hotărît și înființarea unei școale proprii de pomi, în care în primăvara viitoare reuniunea va sădi vre-o 1000 de pădureți și-i va altoi, iar la timpul său îi va împărți gratuit membrilor sei. De aceste favoruri vor beneficia și abonații foii „*Bunul Econom*“, cum și membrii ajutători.

Din restul banilor hotărâți a se folosi se vor procura semințe de trifoiu, luțernă și napi, dându-le membrilor cu preț redus.

Prima prelegere populară arangeată de comitetul acestei reuniuni s'a ținut Duminecă în 28 Ianuarie la 3 oare d. a., luând parte vre-o 100

țerani fruntași și vre-o 25—30 cărturari și meseriași. Mai întâiu a vorbit dl Dr. *I. Mihu*, preș. Reuniunii, apoi dl *Ioan Mihailu* despre cultivarea plantelor de nutreț, indeosebi foloasele cultivării trifoiului, apoi dl *C. Baicu* despre lucrările în grădina de pomi. Prelegerile au fost ascultate cu mare atențiune de cei prezenți. Împărtășirile dlui preș., că membrilor li se vor distribui semințe de luțernă, trifoiu și napi cu preț scăzut, cum și altoi și pădureți în mod gratuit, au făcut ca mulți din cei de față să se înscrie membri ai Reuniunii.

*

Reuniuni economice și societăți comerciale. În pământul cel mănos al „*Patriei*“ din Blaj răsare așa numitul „*Consum*“, societate comercială, care prosperează binișor. La adăpostul „*Albinei*“ se înființează altă societate comercială: „*Concordia*“ cu filiale în Făgăraș și Alba-Iulia, tot așa societatea *Mercur* lângă „*Someșana*“ în Dej; așa la *Bistrița*, *Făget* și în alte locuri. În timpul din urmă vedem că pe lângă „*Ardeleana*“ se ivesce mândra „Reuniune economică“ în Orăștie.

Și ce dovedesc toate acestea? Dovedesc, că nu ne putem opri la institutele de bani. Numai singure ele nu vor pute în continuu prospera. Țeranul trebuie deprins să scie scoate mai mult venit din agrul și grădina sa, să scie purta o economie mai rațională de vite, să scie valora mai bine timpul, și împreună cu aceste să-i fie posibil a da fiilor și fi-celor sale o instrucțiune și educațiune, care cu timp să grăbească și ele îmbunătățirea stărilor noastre economice.

Plugarii harnici și iscușiți au să fie de folos și institutelor financiare. Banii împrumutați li vor sci întrebuința astfel, ca să-și înmulțească averea și să le rămână pentru a depune și spre păstrare. Plugarii aceștia vor da din sinul lor mulțime de meseriași și negustori, cari încă au să fie tot-atâtea isvoare pentru alimentarea institutelor noastre financiare.

Deci este absolut necesar a stăruii din toate puterile pentru ca capacitatea de prestațiune a plugarului să crească rapid. Aceasta însă pe lângă mijloacele de până acum, e cu neputință.

La mijloc deci, credem, că trebuie să pășească băncile noastre, și anume întâi cele mai vechi și mai bine situate, după aceea rând pe rând și cele-lalte, dând din sinul lor câte o reuniune economică sau societate comercială, ori și una și alta.

Numai cu chipul acesta avuția națională se va pute sporî grabnic, și lipsa nu va avé mod de a se împământeni în mijlocul poporului nostru.

Băncilor le este dată puțința să injghebeze instituțiunile, de cari vorbim; pentru-că de regulă în giurul lor sunt grupate deja mai multe persoane și zeloase și pricepute, cari n'au decât să voiască, și vor pute. Și cu atât mai mult pentru-că în institut au un punct puternic de sprigin; și nu le va fi greu a mai angaja și alte persoane, de cari eventual ar avé lipsă pentru ajungerea scopului intenționat. Trebuie să recunoascem, că unei bănci îi stau la ndemână mijloace fel și fel de a aduna în giurul său mulțimea nu numai pentru a-i împrumuta bani, ci și pentru a-o instrua: cum se face banul — și peste tot a o îndruma pe calea cea mântuitoare a economiei raționale.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, în 8 Februarie 1900.

În fine după multă hesitare, se vedură silite băncile europene de emisiune să-și reducă etalonul oficial, pentru-ca să rămână în contact cu lumea comercială. Această schimbare s'a făcut atât de rapid și surprinzător, încât statornicia acestei situațiuni nouă a tîrgului monetar era trasă la indoială; dar de fapt se și cere deocamdată multă precauțiune în aprecierea tîrgului monetar. Imboldul la ieftinirea banilor s'a dat din America, a cărei finanțe s'au îmbunătățit în genere.

Înainte cu câteva săptămâni se rentă exportul aurului la America, iar acum Londra își importează aurul de acolo și nu este eschisă schimbarea situațiunii de abia îmbunătățite, fiindcă deja în ultimele zile a scăzut în New-York cursul Sterlingului sub nivelul aurului și astfel aurul european ușor se poate strecura iarăși în America. Ar fi fost cu mult mai dorită o reducere treptată a etalonului până la stadiul vechiu. Cum-că garanția unei îmbunătățiri durabile a tîrgului monetar lipsesce deocamdată, ne dovedesce lipsa de devise în piața noastră, un semn că în Austro-Ungaria n'au incurs mari capitale străine.

Asupra dezvoltării tîrgului monetar, care încă n'a ajuns la nivelul din Ianuarie a anului trecut (și nici nu sunt speranțe), are influință hotăritoare (abstracție făcînd de războiul din Transvaal, al cărui sfîrșit încă nu se poate prevedé și pentru care scop s'a votat de parlamentul englez 21 mil. punți sterlingi) avîntul mare al industriei germane, despre care ne vom puté face o idee clară din următoarele date statistice: Din anul 1895 până 1898 producțiunea de șine s'a urcat dela 495,348 Tone în valoare de 51 mil. Marce, la 819,099 Tone în valoare de 92·8 mil. Marce. Valoarea producțiunii ferului de comerț în anul 1895 atinge cifra de 175 mil. Marce; iar în 1898 s'a urcat valoarea acestuia la 806 mil. Marce. Totalul fabricatelor de fer în anul 1895 era 3·8 mil. Tone în valoare de 444 mil. Marce, iar în 1898 6·5 mil. Tone în preț de 887·4 mil. Marce. Datele din anul spirat ne sunt încă necunoscute, dar desigur vor fi în creștere față de anii precedenți.

Luând în considerare avîntul enorm al industriei, este prea natural că efectul asupra tîrgului monetar poate să devină de o forță elementară. „Paza bună păzescă primejdia rea“ — dice proverbul — va fi deci consult ca băncile noastre să nu-și angajeze prea tare capitalele în urma reducerii etalonului, a cărui durată nu se poate prevedé. Să nu se angajeze în reescompt prea mult, fiindcă va fi mai grea o degajare în cas dacă situațiunea s'ar schimba spre mai rău.

Liquidațiunea mai facilă în tîrgul monetar și-a avut efectul și asupra tîrgului de efecte și cu deosebire la bursa din Berlin, unde publicul din nou și în măsură mare se interesează de valorile de fer și cărbuni.

Chiar și în Austro-Ungaria, face industria și comerțul progrese îmbucurătoare, ceea-ce se poate vedea din următoarele date statistice, referitoare la comerțul nostru extern: În anul expirat exportul se cifrează cu o valoare de 928·4 mil. florini; cu 138 mil. fl. mai mare decât importul, și comparând datele acestea cu cele din 1898, obținem un sold activ al anului 1899, față de anul 1898, de 150 mil. florini.

Trecând în fine la analiza circulației diverselor soiuri de efecte la bursa din Viena avem de raportat următoarele:

Reducerea etalonului de interese la Banca Austro-Ungară (scontul zilei de astăzi $4\frac{1}{2}\%$) a contribuit mult la urcarea în curs a fondurilor de toate categoriile. În prima linie rentele și prioritățile de căi ferate garantate de stat s'au bucurat de o vie căutare. Scrisurile fonciare de asemenea s'au negociat în sume însemnate. Tare căutate au fost losurile, cari fără deosebire s'au urcat din 1 Decembrie a. tr. cu câte 3—4%.

Acțiunile băncilor s'au bucurat de mai puțină căutare. Acțiunile întreprinderilor de transport încă au fost negleșite. Dintre valorile industriale mai căutate au fost cele de fer și cărbuni, și anume cele de Praga și cele montane boheme; până când Alpinii au suferit în urma grevei erupte în revirul de cărbuni stirian.

La bursa din *Berlin* mai căutate au fost valorile băncilor. Valorile montane nedecise — la început erau ferme, au încheiat însă în urma unor realizări mai slab. Rentele au fost cu totul negleșite. Discontul privat $3\frac{7}{8}$ procente.

La *Paris* tendența bursei fermă. Afaceri puține.

La bursa din *Londra*: valorile de mine sunt în urcare; căile ferate americane ferme, de asemenea și valorile turcesci.

*

Adunări generale. În luna curentă s'a început seria adunărilor generale a băncilor noastre, dintre cari au fost convocate până acum, pe cât am putut afla, următoarele:

„*Arieșana*“ din Turda pe 24 Februarie a. c. n. la 2 oare d. a. Anul de gestiune 1899 încheie cu un profit net de fl. 8889·32.

„*Auraria*“ din Abrud pe 27 Februarie a. c. n. la 10 oare a. m. Profitul net al anului 1899 este de fl. 11.664·91 din care fl. 1041 transpus din 1898. Bilanțul se publică la alt loc.

„*Bihoreana*“ din Oradea-mare pe 8 Martie a. c. la 10 oare a. m. Profit net Cor. 37,711·38.

„*Buna*“ din Feleacul sășesc pe 4 Martie n. a. c. la 10 oare a. m. Profit curat pe 1889 Cor. 442·96.

„*Concordia*“ din Uzdin-Ozora pe 24 Februarie a. c. 10 oare a. m. Profit curat pe 1899 Cor. 4590·04.

„*Cordiana*“ din Fofeldea (Foventea) pe 4 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profitul net prezintă cu finea anului 1899 cifra de fl. 2260·95.

„*Detunata*“ din Bucium pe 1 Martie a. c. la 10 oare. Bilanțul pe 1899 se încheie cu un profit net de fl. 5560·87. Bilanțul se publică la alt loc.

„*Doina*“ din Câmpeni pe 1 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Bilanțul pe 1899 se încheie cu un profit net de Cor. 8636·44.

„*Grănițerul*“ din Dobra pe 10 Februarie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit curat Cor. 3713·99.

„*Ligediiana*“ din Liget pe 4 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit curat fl. 1515·54

„*Mielul*“ din Poiana pe 25 Februarie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit net. Cor. 8322·30. Bilanțul se publică la alt loc.

„*Munteana*“ din Offenbaia pe 2 Martie a. c. n. la 10 oare a. m. Bilanțul pe 1899 încheie cu un venit curat de Cor. 2912·30. Bilanțul se publică la alt loc.

„*Parsimonia*“ din Bran pe 1 Martie n. a. c. la 10 oare a. m. Profit curat pe 1899 Cor. 8292·42.

„*Racoțana*“ din Șeica-mare pe 14 Februarie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit curat fl. 2580·74. Bilanțul se publică la alt loc.

Cassa de păstrare din Sasca montană pe 11 Februarie a. c. n. la 1 oară d. a. Profit curat Cor. 7415·86, din care transpus din 1898 Cor. 240·32.

„*Sebeșana*“ din Sas-Sebeș pe 5 Martie a. c. n. la 2 oare d. a. Profit curat pe 1899 Cor. 21,162·43; Profit transpus din 1898 Cor. 451·92.

„*Sentinela*“ din Satul-nou pe 8 Februarie a. c. n. la 10 oare a. m. Profit curat pe 1899 Cor. 16.090·70.

„*Steaua*“ din T. Petrovoselo pe 18 Februarie a. c. n. la 3 oare d. a. Profit curat Cor. 4805·52.

„*Timișana*“ din Timișoara pe 24 Februarie 1900 st. n. la 9½ oare. Bilanțul pe 1899 se încheie cu un profit net de fl. 32,497·14. Bilanțul se publică la alt loc.

„*Ulpiana*“ din Grădiște pe 16 Februarie n. a. c. la 10 oare a. m.

„*Zărândeana*“ din Băița pe 18 Febr. a. c. n. Profit cur. Cor. 2996·59, din care transpus din 1899 Cor. 137·20.

Asupra bilanțurilor publicate vom reveni după-ce vom fi primit raport despre decurgerea adunărilor generale și a concluserilor luate cu ocasiunea aceasta.

⊙.

*

Încheierea anuală a băncii austro-ungare. În ședința din 9 Ianuarie a. c. a consiliului administrativ a băncii austro-ungare s'a stabilit bilanțul anului de gestiune 1899, conform căruia profitul net realizat în anul expirat este de fl. 9.160,495.— Din suma aceasta compete înainte de toate acționarilor o dividendă de 5% după capitalul social de fl. 90.000,000.— adecă suma de fl. 4.500,000.—; 4% ale restului de fl. 4.660,495.— adecă suma de fl. 186.419·80 se dă fondului de pensiuni. Restul de fl. 4.474,075·20 se distribuie cum urmează: fl. 3.137,037·60 supradividendă acționarilor, iar fl. 1.337,037·60 compete visteriei celor două state dualiste, dintre cari Austria are să primească 70%, iar Ungaria 30%. Pe lângă sumele arătate se mai distribuie între acționari și profitul transpus din 1898 în sumă de fl. 13,198·09½, în total deci suma de fl. 7.650,253 69½. În consecință

dividenda anului 1899 va fi fl. 51 adică 85% a capitalului social, față de fl. 44·10 adică 7·35% din 1898. Cuponul semestrului II 1899 se va rescum-păra deci, după aprobarea bilanțului din partea adunării generale convocată pe 5 Faur, a. c., cu fl. 36.

Cu anul curent, precum se scie, intră în vigoare dispozițiunile pri-vilegiului celui nou, după cari dividenda se va calcula pe alte base.

Pe când după statutele cele vechi acționarii au primit, precum am vădut 5% dividendă, 2% supradividendă și după dotarea fondului de pen-siuni, *jumătate* din ceea-ce rămâne, pe atunci pe viitor dividenda se va stabili conform §. 102 a statutelor celor nouă cum urmează: 4% dividendă după capitalul social urcat la 15 milioane florini; 10% fondului de rezervă (după statutele cele vechi 8%), 2% fondului de pensii. Restul întru cât dividenda nu trece peste 6% ale capitalului de acțiuni, se împarte între acționari și cele două guverne, și anume se dă $\frac{1}{3}$ acționarilor, iar $\frac{2}{3}$ celor două state în părți egale.

⊙

Băncile noastre și țiaristica maghiară. Miscarea noastră economică a fost tratată din partea presei compatrioților nostri maghiari de obicei cu o vedită rea credință. Se alarmă publicul maghiar cu fel și fel de scornituri, toate fără nici un temei. O voce mai obiectivă nu ne-a fost dat să aușim până mai de ună-șile, când a apărut în partea economică a țiarului „Budapesti Hirlap“, Nrul dela 14 Ianuarie a. c., un articol intitulat „*Oláh pénzüzetek*“. Nu este nici acest articol lipsit de șovinism, dar baremi dovedesce cu cifre, ceea-ce afirmă, și astfel în expunerile sale se poate numi obiectiv. Iată acest articol în traducere româ-nească: „Băncile românesci, cari în timpul din urmă s'au sporit necontentit, pe mulți i-au făcut să creadă, că în Transivania pe acest teren românimea e deja conducătoare, întrecând pe Maghiari, și că în deosebi „Albina“ prin împrumuturile sale ipotecare deja a ocupat o parte însemnată a Transilvaniei. Dar deschidând cursul 1899—1900 al Compasului maghiar de Mihók și făcând o mică statistică, în curând ne vom convinge, că frații nostri români ca pretutindenea, așa și pe terenul acesta lucră cu mai mult șgomot, decât succes. Aceste date statistice sunt următoarele: În cele 15 comitate ardelene sunt 122 bănci, dintre cari 76 (63%) maghiare, 34 (27%) românesci și 12 (10%) săsesci. Și mai favorabil pentru noi este rapor-tul, dacă vom lua în considerare capitalul social al băncilor ardelene; anume băncile maghiare au un capital social de fl. 6·6 milioane (71%), cele românesci de fl. 1·9 milioane (20·5%) și cele săsesci de fl. 1·05 mili-oane (8·5%). Iar având în vedere depozitele, în băncile maghiare sunt depuse 32 milioane de fl. (52%), în cele săsesci 18·2 milioane (31%) și în cele românesci 10·8 milioane (17%). Adunând capitalele sociale și depo-sitele, adică considerând forța economică a băncilor, rezultă, că băncile maghiare dispun de o forță finanțiară de 54%, cele săsesci de 28% și cele românesci numai de 18%. Iar dacă luăm în considerare împrumu-turile ipotecare ale băncilor ardelene mai mari, aflăm, că „Albina“ figu-

rează numai cu 2·4 milioane, pe când „Jelzáloghitelbank“, din Cluj cu 2·7 milioane, „Hitelbank“ cu 2·4 milioane, Agrárbank“ din M.-Oșorheiu cu 1·2 milioane. Dar în privința aceasta se disting doue institute săsesci: „Allgemeine Sparcassa“ și „Boden-Credit“ din Sibiiu, cea dintâiu cu 16, cea din urmă cu 14·5 milioane împrumuturi ipotecare. Reasumând rezultatele putem constata, că în Transilvania preponderanța economică și pe acest teren se află în cea mai complectă măsură în mâinile maghiarimii și săsimii, și că săsimea, deși mică la număr, în considerarea celor de mai sus este în Transilvania după maghiarime cel mai însemnat factor în privința economică. Dacă ar succeda a da ființă unei legături mai strinse între maghiarime și săsime, atunci s'ar pune basă unei gigantice preponderanțe culturale și economice, care cu ușorătate ar scoate dintele veninos al chestiunii naționale române“.

Da, în cele economice suntem cu mult mai slabi decât Maghiarii și Sașii, dar lucrăm și vom lucra cu stăruință și nu cu „sgomot“, ca să ajungem a ocupa locul, ce ne compete în urma importanței noastre numerice.

AFACERI DE ASIGURARE.

„*The Mutual*“. Societatea de asigurare pe viață „The Mutual“ din New-York și-a încheiat socotelile pe anul trecut și, ori cât am fost obicinuiți a vedé la această cea mai mare și mai bogată societate de asigurare cifre enorme, creșterea față de anul premergător trebuie să o numim exorbitantă.

„The Mutual“ își manține rangul și mai departe nu numai ca cea mai bogată societate de asigurare, ci și ca unul din cele mai mari institute de bani. În cele următoare dăm datele principale din bilanțul pro 1899:

Fond de garanție total fr. 1,563·961,000 creștere 126 milioane.

Excedent neînsărcinat (afară de rezerva legală) fr. 248·458,000 creștere 29·6 milioane.

Percepțiuni totale în 1899 fr. 305.129,000 cu 20·1 milioane mai mult ca în anul precedent.

Plătirile la proprietarii polițelor s'au urcat la suma de frc. 136.627,000 cu 8·3 milioane mai mult ca în 1898.

Starea asigurărilor și rentelor frc. 5,454.223,000 creșterea față de anul precedent face 419·4 milioane franci.

Asigurații primesc pro 1899 o dividendă de 11.295,000 franci.

CRONICĂ.

Necrolog. În 17 Decembre anul trecut a reposat în Hunedoara *Nicolae Muntean*, cassar la institutul de credit și de economii „*Corvineana*“ din Hunedoara.

Circulațiunea notelor de stat. Cu finea anului 1899 au fost în circulațiune note de stat:

à fl. 1 în sumă de fl.	675,829·60
” ” 5 ” ” ” ”	112.006,650·—
” ” 50 ” ” ” ”	12.136,250·—
total fl.	124.818,729·60

Din piesele de fl. 5 și 50 aflătoare încă în circulațiune se vor rescumpăra în sensul art. de lege XXXI din 1899 în sumă de fl. 112 milioane prin cele două state în părți egale, pe când restul de fl. 12.142,900 va avé să-l rescumpere numai guvernul austriac. Deoarece conform art. de lege XXIV din 1894 cu finea anului 1899 piesele de fl. 1 s'au scos definitiv din circulațiune, suma de fl. 675.829·60 cade în favorul celor două state în părți egale.

*
C

Banca națională a României. Din bilanțul general al băncii de emisiune a României încheiat cu 31 Decembre 1899 extragem următoarele:

Reserva metalică :	1899	1898	Diferințe
aur: Lei	34.737.587·96	Lei 59.928.144·16	— 25.190.556·20
argint: ”	2.716.149·41	” 1.936.292·87	+ 779.857·07
trate aur ”	14.587.568·09	” 20.942.534·34	— 6.354.966·25
Portfoliul român și străin	36.291.827·07	” 44.573.220·65	— 8.281.393·58
Avansuri pe efecte publice	25.724.119·76	” 8.742.500·—	+ 16.981.619·76
Bilete emise de bancă	167.583.580·—	” 203.128.700·—	— 35.545.120·—
Profit net	4.480.600·11	” 4.138.078·06	+ 342.522·05

*
O

„Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“, pentru a cărei înființare se fac preparative de mai multe luni, și-a ținut ~~adunarea~~ *adunarea generală constituantă* Duminecă în 28 Ianuarie st. n. a. c. la 11 oare a. m. în localul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. Prezenți au fost domnii inițiatori și convocatori ai adunării: Pantaleon Lucuța, Petru Ciora și Victor Tordășian, cum și un număr de vr'o 40 membri: cărturari, meseriași și economi. Bună impresiune a făcut prezența dlui *Aug. A. Nicoar*, directorul „*Reuniunii de înmormântare din Deva*“, care ca specialist a servit cu prețioase sfaturi și deslușiri, luate din practică, în punctele cele mai dificile ale desbaterilor. S'a putut constata și aici adevărul: cât de necesară este conlucrarea temeinică a omului bine orientat. Dl Nicoară merită recunoștință. Adunarea a fost deschisă de dl Lucuța, care a recercat pe cei prezenți să-și aleagă un president și un notar ad hoc, cum și 2 bărbați de încredere. President a fost ales dl Lucuța, notar dl Tordășian, iar bărbați de încredere respective verificatori ai procesului verbal domnii: P. Ciora și Aron Lupean. S'a cetit proiectul de statute, care s'a pus mai întâiu spre desbatere generală și apoi s'a desbătut în special paragraf de paragraf, făcându-se mai multe schimbări însemnate, cele mai multe în urma indigitațiilor domnului Nicoară.

S'a prevedut un §. in statute, ca reuniunea să poată inființa și filiale, dacă impregiurările ar cere. După stabilirea și votarea statutelor s'a ales director dl P. Lucața, cassar dl P. Ciora, notar dl Tordășian; iar in comitet au fost aleși 4 cărturari, 4 meseriași și 4 economi.

În grupa întâi sînt domnii Dr. Daniil P. Barcianu, Dr. Ilie Beu, Nicolau Togan și Ilie Moga. Statutele se vor așterne ministrului spre aprobare și apoi reuniunea se va inactiva fără amânare. S.

LITERATURA ECONOMICĂ.

„*Anuarul băncilor române*“, Anul I. 1900, anunțat in un numer anterior al acestei reviste, a apărut in editura delegațiunii exmisse de conferența directorilor de bancă din 25—26 Iunie 1898. Sibiu, tipogr. archid. avënd următorul cuprins:

Partea I. Calendar pe anul 1900 (cu indicarea terminelor pentru administrarea impozitelor și competențelor erariale, cu terminele tragerilor la sorți și cu scadența cupoanelor de efecte). Monetele statelor europene: Austro-Ungaria (monetele valutei de coroane), Străinătatea. Mesurile și ponderile metrice. Tarifal zonelor la căile ferate ungare. Competințe și timbre. Extras din tarifele de postă și telegraf, valabile dela 1 Ianuarie 1900. Tirgul de losuri. Extras din regulamentul afacerilor Băncii austro-ungare. Cassa de păstrare postală reg. ung. Afacerile de cheque și clearing ale cassei de păstrare postale r. u. Dividenda băncilor române (tabelă cu rubrici goale pentru notarea dividendei și scadenței cupoanelor pro 1899). — *Partea II.* a anuarului cuprinde pe 75 pagini șematismul băncilor și societăților comerciale române din patrie, întocmit de N. P. Petrescu, cu o tabelă statistică la fine.

Acest anuar e un adevărat vademecum pentru bănci, pentru funcționari și toți căți stau in legătură cu conducerea băncilor, pentru comercianți, capitaliști, ș. a. Prețul 3 coroane.

Trageri la sorți.

Împrumutul de loterie a orașului Laibach. La a 35-a sortare din 2 Ianuarie 1900 s'au tras următoarele câștiguri principale:

Nr.	Coroane	Nr.	Coroane	Nr.	Coroane	Nr.	Coroane
5709	1000	33516	50000	46391	1000	56764	3000
12682	1000	41027	1000	49885	1000;	iar celelalte 308 losuri	

s'au tras cu câte 60 Coroane. Rambursarea se face din 1 Iulie 1900. Tragerea proximą la 3 Ianuarie 1901.

Losuri Bodencredit de 3% emisiunea II. d. 1889. La a 56-a sortare din 5 Ianuarie 1900 s'au tras spre amortisare următoarele 8 Serii: 293 1279 1303 2073 2887 3546 6665 7149. Cele 400 losuri cuprinse in aceste serii se vor rambursa din 1 August 1900 cu netto 200 coroane, primind proprietarul pre lângă aceasta sumă și un bilet de premiu cu numărul și seria losului sortat. cu care participă la toate tragerile de premiu, iar in cazul, că acesta nu ese la sorți, nici după sortarea tuturor numerelor, se rambursează cu cor. 20.

La tragerea de premiu s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
566	29	400	1245	33	400	3268	5	400	6910	20	100000
697	39	2000	1322	3	400	3565	2	400	7227	36	2000
1170	9	400	1322	6	400	4402	25	400	7744	27	4000
1239	48	400	3262	28	400.						

Rambursarea se face din *1 August 1900* cu care și încetează dobânda losurilor trase și prin rambursarea sumei dobândite obligațiunea se amortizează. Tragerea proxima se face la *5 Maiu 1900*.

Losuri sârbești cu premii d. a. 1881. La tragerea din *3/15 Ianuarie 1900* s'au sortat următoarele 18 serii: 33 129 313 873 997 1024 1309 1472 1526 3282 3449 4358 4509 5373 5479 5808 5828 6083 dintre cari cu premii mai mari s'au tras următoarele:

Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci
313	42	500	1472	8	275	4509	31	275
313	43	1000	1472	47	500	4509	38	90000
873	31	10000	3282	29	500	5479	29	1000
1024	48	3500.						

Toate celelalte losuri cuprinse în seriile de sus dobândesc câte 100 franci. Rambursarea se face din *15 Februarie 1900*.

Losuri sârbești (Tabac) de 10 franci din 1888. La sortarea din *15 Ianuarie 1900* s'au tras cu premii următoarele 28 losuri:

Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci
1	27	100	2643	67	50	4050	51	100	7548	41	50
1142	35	50	2706	44	50	4495	22	500	7584	38	100
1647	38	100000	3357	91	50	5121	20	500	7604	57	50
1893	24	50	3533	69	50	5531	82	100	7862	63	50
2057	84	100	3437	63	50	6098	28	50	8350	6	50
2076	10	100	3571	4	100	6810	35	50	8621	75	50
2534	84	100	3616	42	50	7148	61	100	9341	73	100

Rambursarea se face la *15 Februarie 1900*. Cuponul de premiu se detașază, iar losul se redă proprietarului cu îndreptățirea de a participa la tragerile de amortisare. La tragerea de amortisare s'au sortat următoarele 15 serii: 206 961 2037 2120 2566 2363 3194 3942 6869 8057 8546 8904 9282 9743 9978. Cele 1500 losuri cuprinse în aceste serii se vor răscumpăra la *15 Februarie 1900* cu câte 13 franci. Cuponul de premiu detașat se redă proprietarului pentru participare la tragerile de premii. Proxima tragere la *13 Maiu 1900*.

Losuri Salm-Reifferscheid. La *15 Ianuarie 1900* s'au tras următoarele câștigui principale:

Nr.	fl. v. c.	Nr.	fl. v. c.	Nr.	fl. v. c.	Nr.	fl. v. c.
534	100	32105	100	66480	200	87542	100
7131	2000	33493	400	66971	120	88219	200
8039	400	49201	100	71076	100	9226	100
11664	40000	58838	100	76989	4000	97169	120
12573	200	61600	100	79393	100	92284	100
13053	200	62218	100	79673	120	97521	100
16040	120	62696	120	82114	100		
22446	120	65995	120	86163	120.		

Iar alte 1150 losuri s'au tras cu cel mai mic câștig de câte 60 fl. v. c. Rambursarea se face la *16 Iulie 1900*. Proxima tragere la *16 Iulie 1900*.

Losuri de Salzburg. La tragerea din *5 Ianuarie 1900* au eșit la sorți următoarele losuri cu câștiguri principale:

Nr.	Coroane	Nr.	Coroane	Nr.	Coroane	Nr.	Coroane
8986	200	20076	50000	41494	2000	66412	2000
9827	1000	23979	200	43035	1000	66627	1000
18355	200	24762	200;				

iar alte 990 losuri au dobândit câte cor. 60. Rambursarea se face la *5 Iulie 1900*. Proxima tragere la *5 Ianuarie 1901*.

Losuri de Krakau. La tragerea din 2 Ianuarie 1900 s'au sortat următoarele câștiguri principale:

Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.
10648	5000	19305	1000	30595	1000	55709	50000
15321	1000	27035	1000	45961	1000.	Afară de acestea au mai	

dobândit 1493 losuri câștigul cel mai mic de câte 60 eoroane.

Losuri de Insbruck. La 2 Ianuarie 1900 s'au tras următoarele câștiguri principale:

Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.
24150	360	29061	100	41895	4000	47173	30000
25769	1200	30178	800;	iar alte 994 losuri au dobândit câte 60 cor.			

Rambursarea la 3 Iulie 1900. — Proxima tragere la 3 Ianuarie 1901.

Loteria filantropică din Budapesta. (Budapester Poliklinischer Verein (Spitals).

La 4 Ianuarie s'au sortat următoarele câștiguri principale:

Seria	Nr.	val. în Cor.	Seria	Nr.	val. în Cor.	Seria	Nr.	val. în Cor.	Seria	Nr.	val. în Cor.
886	19	10	2288	71	10	6151	71	20000	7692	34	10
1169	98	10	3752	99	10	6845	49	10	7953	20	100
1675	95	10	4955	35	10	7606	57	10	9678	9	100
2251	41	500	6046	46	10;	precum și alte 240 câștiguri în valoare de câte					

5 cor. La tragerea din 15 Ianuarie 1900 s'au sortat următoarele câștiguri principale:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
868	56	10	2773	63	10	5388	27	10	8061	96	20000
2322	9	10	3517	90	10	6498	97	10	9247	2	500
2636	94	10	3994	77	10	7021	49	10	9710	100	100
2637	86	100	4547	82	10	precum și alte 240 câștiguri în valoare de câte					

5 coroane.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Losuri de stat din 1860. La tragerea din 1 Februarie 1900 au eșit la sorți următoarele 220 serii: 202 208 304 399 400 571 591 711 **1110** 322 356 688 755 848 864 884 950 2047 093 115 140 188 218 275 322 337 457 546 600 626 756 939 946 982 **3255** 340 445 471 641 802 956 961 4134 162 365 445 474 504 743 **5044** 059 097 438 561 573 578 668 726 742 770 849 6030 105 187 263 268 309 400 597 629 682 807 **7021** 043 132 157 165 699 766 774 886 900 **8213** 284 302 395 397 551 866 **9079** 111 189 314 321 508 529 600 736 961 **10103** 130 439 759 786 858 919 **11061** 084 134 418 438 469 475 484 541 602 616 681 729 809 887 901 **12012** 045 226 268 282 384 434 518 678 689 709 712 867 870 **13247** 278 283 377 466 486 500 536 564 682 727 **14021** 110 171 255 275 472 620 749 782 900 938 946 **15024** 056 097 194 377 578 **16008** 052 062 116 190 245 351 362 368 411 522 524 532 564 565 837 909 **17161** 17267 349 387 390 497 554 673 694 701 728 761 816 859 939 **18015** 020 156 339 354 412 780 809 883 975 **19020** 086 305 494 498 600 613 656 694 701 835 870. Tragerea de premii se va face la 1 Maiu 1900.

Losuri St. Genois d'Aneaucourt. Tragerea din 1 până în 3 Februarie 1900.

Câștiguri principale:

Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.
2195	252	16460	105000	29114	252	53057	252
8341	420	16500	525	29121	252	61824	252
8712	420	16935	4200	35438	252	62548	1050
9268	252	17466	252	42181	420	62912	252
10056	252	21055	252	43477	525	68468	252
11536	252	21771	252	45683	420	70160	252
11567	252	25751	252	46376	420	72935	252
11651	252	26390	1050	47260	10500	74620	252
13110	252	27688	252	47442	252	74642	252
15527	420	28532	525	52579	2100	79294	525

Lista completă o vom publica în proximal număr.

Losurile turcești de franci 400 (calea ferată). In 30 Ianuarie 1900 s'au făcut următoarele câștiguri principale:

Nr. 487766	cu franci	10000
" 648940	" "	25000
" 938375	" "	10000
" 1519189	" "	300000

Lista completă în proximitatea numărului.

Losuri crucia roșie italiană. Tragerea din 1 Februarie 1900. La tragerea de premii s'au sortat următoarele losuri:

Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire
17	28	50	3806	46	1000	8195	45	50
328	13	50	4311	6	50	8572	29	50
451	43	50	5200	15	1000	10842	27	2000
782	36	50	5273	36	50	10962	46	20000
2321	21	50	5373	27	50.	Rambursarea acestora se face la		

9 Februarie 1900, cu scădemânt de 20% impozit. Cuponul de premiu detașat se restituie proprietarului, cu care participă la tragerile de amortisare până ce ese la sorti și se stinge.

La tragerea de amortisare s'au sortat următoarele 20 serii: 527 1955 2424 2694 2854 3273 4777 5173 5309 6793 7134 8058 8914 9055 9273 10316 10458 10893 11390 11846. Losurile cuprinse în aceste serii (fiecare serie cuprinde losuri cu Nr. 1—50) se vor rambursa la 9 Februarie 1900 cu câte 31 Lire minus impozitul de circulațiune. Cuponul de premii joacă mai departe la tragerile de premii, până ce se trage.

Losuri hipotecare ungare de 3%. La tragerea de premii din 25 Ianuarie 1900 au eșit la sorti următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
370	62	200000	1182	29	400	2173	82	400	2491	6	400
585	94	2000	1524	79	400	2204	7	400	2521	60	400
897	35	400	1602	68	400	2210	96	5000	2655	17	400
1057	84	400	1649	61	400	2289	27	400	3007	41	400
1128	93	400	1907	59	2000	2374	15	400	5227	45	2000

Aceste câștiguri se plătesc în 25 Aprilie 1900, iar obligațiunile eșite la sorti se schimbă cu altele de acelaș număr și serie, făcându-se evident printr'o stampilă, cumcă acest los a dobândit o premie. Cu 20 coroane premie s'a tras seria **2780** Nr. 1—100. Losurile din aceasta serie primesc la 25 Aprilie 1900 câte 20 coroane, iar plata acestei premii se face evidentă prin stampilarea obligațiunei.

Amortisațiuni. *Losuri Bodencredit aust. de 3% d. a. 1889:* Seria 2723 Nr. 37. *Jumătate los de stat din 1864:* Seria 1482 Nr. 90. *Los de stat întreg din 1864:* Seria 2139 Nr. 13, Seria 2752 Nr. 14. *Los Tisa:* Seria 3201 Nr. 78. *Los Credit:* Seria 2716 Nr. 9. *Los Comunal de Viena:* Seria 2383 Nr. 29. *Renta aust. argint:* Nr. 713038 per fl. 100. *Renta com. aust de 4-2% bilete:* Nr. 571108 per fl. 1000. *Scris. fonc. Budap. vereinigte Sparcassa:* Seria V Nr. 654 per cor. 200. Seria VIII Nr. 989 per cor. 1000. *Prior. de 4% ale c. f. de stat:* Nr. 46119 per Marce germ 400. *Losuri de 5% pentru regularia Dunării:* Nr. 32721. *Rentă comună argint:* Nr. 555892 per fl. 1000. *Renta comună de 4-2 bilete:* Nr. 3381 per fl. 1000. *Rentă aust. aur:* Nr. 30359 și 30360 per fl. 200. *Rentă ung. de 4% aur:* Seria B Nr. 6557 per fl. 500, Seria D Nr. 98 și 99 per fl. 100. *Imprumutul c. f. de stat de 4 1/2% aur:* Seria 1949 Nr. 12, Seria 5649 Nr. 15, Seria 5649 Nr. 17 și Seria 32877 Nr. 21—30 per fl. 100; Seria 17638 Nr. 21—30 per fl. 1000. .

Bursa de efecte din Viena.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Bancnotă).
 C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Casă de păstrare. Cr. = Credit.
 d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los.
 Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de impozite. Ser. = Scrisuri.
 St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

20 Ianuarie 1900		Do- bandă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	5 Februarie 1900		
Cum- pără	vinde				Cum- pără	vinde	Renta- bilitatea
		o/o					
I. Efecte publice.							
99.75	99.95	4 ³ / ₁₀	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	99.75	99.95	4.19
99.75	99.95	4 ³ / ₁₀	dto dto dto	Febr., Aug.	99.75	99.95	4.19
99.55	99.75	4 ³ / ₁₀	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	99.65	99.85	4.20
99.55	99.75	4 ³ / ₁₀	dto dto	Apr., Oct.	99.65	99.85	4.20
99.40	99.55	4	Renta austr. (aur) sc.	dto	99.75	99.30	4.02
98.90	99.10	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	99.20	99.40	4.03
98.85	99.—	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	98.85	99.—	4.07
95.05	95.25	4	dto. dto. (coroane) sc.	Iun., Dec.	94.25	94.45	4.29
99.70	100.30	4 ¹ / ₃	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	99.50	100.40	4.47
100.50	100.—	4 ¹ / ₃	dto. (aur)	Febr., Aug.	99.85	99.—	4.48
99.80	100.25	4 ¹ / ₃	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	99.40	100.30	4.48
99.—	—	4 ¹ / ₃	dto croato-slav. sc.	dto	99.—	—	4.05
93.30	94.60	4	Bonuri rurale dto. sc.	dto	98.75	99.25	
94.50	95.50	4	dto ung. sc.	dto	93.80	94.80	4.18
94.50	94.50	4	Impr. orașului Viena d. 1894 *)	Mart., Sept.	96.25	96.75	4.06
97.60	98.20	4	dto dto dto d. 1898 *)	Ian., Iul.	97.50	98.10	4.02
87.60	88.20	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889	Apr., Oct.	86.60	87.10	7.—
87.70	88.15	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	86.20	87.—	7.—
II. Scrisuri fonciare.							
96.10	97.10	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr B.-Cr. A. *)	Apr., Oct.	96.10	97.10	4.03
98.50	99.50	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.)	C. Ian., Iul.	98.50	99.50	4.02
100.60	—	4 ¹ / ₂	dto dto B. B.	Apr., Oct.	100.40	101.20	
99.—	99.75	4 ¹ / ₂	B. com. B.-Pesta B. B.	Febr., Aug.	99.—	99.75	4.50
95.—	96.—	4	dto dto C.	dto	95.—	96.—	4.17
102.50	103.50	4 ¹ / ₂	dto dto (Obl. c. 10% pr.) B. B.	Apr., Oct.	102.50	103.50	4.37
96.—	97.—	4	dto dto dto (5% pr.) C.	dto	96.—	97.—	4.17
99.—	100.—	4	Banca ausro-ungară B. B.	dto	99.25	100.25	3.98
101.—	102.—	5	„Albina” Sibiiu C.	dto	101.—	102.—	4.90
101.—	102.—	5	dto t dto B. B.	Ian., Iul.	101.—	102.—	4.90
99.50	100.50	4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV C.	Mart., Sept.	99.50	100.50	4.47
99.25	100.25	4 ¹ / ₂	Inst. de Cred. fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em VI C.	dto	99.25	100.25	4.45
98.50	99.50	4 ¹ / ₂	I Cassă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.) B. B.	Mai, Nov.	98.50	99.50	4.53
98.75	99.75	4 ¹ / ₂	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.) B. B.	Febr., Aug.	98.75	99.75	4.51
98.50	99.—	4 ¹ / ₂	B. hip. centr. a C. de p. ung. (Tak. pztr. közp. jelzálog B.) em. IV, V. B. B.	Mart., Sept.	97.—	98.—	4.70
96.—	97.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	96.—	97.—	4.12

*) Notarea Bursei din Budapesta.

20 Ianuarie 1900		Do- bândă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	5 Februarie 1900	
Cumpără	vinde				Cum- pără	vinde
		%	III. Losuri.			
160.—	164.—	3-2	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. = 525 C.	304.—	160.—	164.—
138.75	139.25	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. = 1000 C.	580.—	138.25	139.25
160.—	161.—	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. = 200 C.	116.—	158.25	159.25
200.25	201.25	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. = 200 C.	180.—	200.50	201.50
200.—	201.—	—	dto dto à fl. 50 v. a. = 100 C.	90.—	200.—	201.—
162.—	162.50	—	L. de St. ung. de fl. 100 = 200 C.	155.81	162.25	163.25
162.—	2.5016	—	dto de fl. 50 = 100 C.	77.87	161.75	162.75
138.50	139.50	4	L. „Tisa“	120.—	141.25	142.—
13.70	14.70	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb.	6.—	13.50	14.30
—	—	—	L. Jó-szîv supra timbrate	2.—	—	—
349.75	396.75	—	L. Credit de fl. 100	180.—	395.50	396.50
128.—	129.—	—	L. Clary de fl. 40	58.—	129.50	131.—
350.—	360.—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	350.—	360.—
258.—	260.—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	258.—	260.—
65.—	67.—	—	L. Insbruck de fl. 20	28.—	65.—	67.—
56.50	58.50	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	55.50	56.50
237.—	239.—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	238.—	240.—
234.—	235.50	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	235.—	236.50
130.—	134.—	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	131.50	134.—
129.50	131.—	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	132.25	134.—
55.—	57.—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	59.—	61.—
43.—	44.20	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	42.80	43.80
23.—	23.75	—	dto ung. de fl. 5	6.50	22.40	23.40
—	—	—	dto italiană Lire 10	—	—	—
174.—	176.—	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	173.50	174.—
61.—	63.—	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	60.—	62.—
175.75	177.75	—	L. St. Genois de fl. 40	62.25	175.—	177.—
120.—	—	—	L. Stanislau de fl. 20	24.—	120.—	—
380.—	380.—	4 1/2	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	370.—	—
160.—	160.—	4	de fl. 50*)	50.—	160.—	171.—
242.—	244.—	4	Scr. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	243.50	245.—
180.—	188.—	—	L. Waldstein à fl. 20	20.50	178.—	184.—
389.25	391.25	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	391.—	392.—
			IV. Valute.			
11.44	11.48	—	Galbini c. r. monetă	—	11.43	11.47
11.42	11.46	—	ferecaţi	—	11.39	11.43
19.20	19.22	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	19.23	19.27
23.60	23.69	—	20 Marce aur	—	23.62	23.70
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
118.15	118.25	—	Bancnote germane (100 Marce)	—	118.10	118.25
96.10	96.20	—	franceze (100 franci)	—	96.20	96.35
2 54 ^s	2.56	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	2 55 ^s	2.56 ^s
24.16	24.24	—	Sovereignes	—	24.15	24.23
—	—	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interes al băncii austro-ung. din 5 Februarie 1900: La cambii 4 1/2%, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 5%, pe alte efecte 5 1/2%.

Discont privat: cu scadențe de 3 luni 4—4 1/8%, cu scadențe mai lungi 4 3/4—5 1/4%.

Bursa de efecte din Bucuresti.

Valori	Do- bândă	Scadința cupoanelor	Cursul din		Renta- bilitatea
			20 Ian. 1900	3 Febr. 1900	
Renta rom. amort. . . . . 1881—88 . . .	5	Apr., Oct.	98.—	97.50	5.13
" " Impr. 1892	5	Ian., Iul.	—	97.—	5.15
" " " 1893	5	dto	—	97.—	5.15
" " " 1894	4	Apr., Oct.	—	—	—
" " " de 32 ¹ / ₄ mil.	4	Ian., Iul.	82.—	84.—	4.80
" " " " 50	4	dto	85.50	85.50	4.70
" " " " 274 " 1890	4	dto	86.50	86.50	4.62
" " " " 45 " 1891	4	dto	86.50	87.50	4.60
" " " " 120 " 1894	4	dto	—	87.50	4.60
" " " " 90 " 1896	4	Mai, Nov.	—	—	—
Împrum. de 180 mil. 1898	4 ⁰ / ₁₀	Iun., Dec.	—	—	—
Obl. com. Bucuresti 1896	4 ¹ / ₂	Mar., Sept.	—	—	—
" " " 1898	4 ¹ / ₂	Ian., Iul.	—	—	—
Scr. fonc. rurale	5	dto	92.75	94.75	5.27
" " urbane Bucuresti	4	dto	77.75	80.—	5.—
" " " Iasi	5	dto	86.—	87.75	5.70
		dto	82.50	84.—	5.94
Acțiuni.					
	ultima divid.	Capital vărsat			Nomi- nal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—			500.—
B. Națională	112.—	întreg	2520.—	2600.—	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	334.—	300.—	500.—
B. de Escompt	20.—	întreg	273.—	273.50	200.—
B. Dacia-România	35.—	"	422.—	432.—	200.—
B. Națion. de asigurare	32.—	"	423.—	437.—	200.—
Soc. de basalt artificial	7.50	"	—	—	250.—
" Rom. de construcții	—	"	50.—	50.—	200.—
" de furnituri militare	60.—	"	—	—	500.—
" română de tramw.	40.—	"	—	—	200.—

Etalonul de interese la B. Naț. rom. din 3 Februarie 1900: Escompt 8%, Lombard 9%.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 5 Februarie 1900.

Grâne de	Prețul pro 100 Chilogr.		Prețul per 100 Chilogr.		Grâne	Specia	Prețul per 100 Chilogr.	
	Calitatea per Hectol.	dela până la	Calitatea per Hectol.	dela până la			Calitatea per Hectolitru	dela până la
Bănat	76	7.40 7.55	77	7.45 7.50	Secară	Prima	70—72	6.25 6.35
dto	78	7.60 7.75	79	7.65 7.90	dto	Secunda	—	6.10 6.20
dto	80	7.90 8.05	81	8.— 8.15	Orz	Nutreț	60—62	5.65 5.70
Tisa	76	7.55 7.75	77	7.60 7.90	dto	de povarnă	62—64	—
dto	78	7.70 8.05	79	7.80 8.15	Ovės	—	39—41	5.35 5.45
dto	80	8.— 8.25	81	8.15 8.35	Porumb	Bănătan	—	4.75 4.95
Pesta	76	7.35 7.55	77	7.45 7.65	Rapiță	—	—	11.50 12.25
dto	78	7.65 7.85	79	7.75 8.—				
dto	80	8.— 8.10	81	8.10 8.25	Diverse	Specia		Prețul per
Alba reg.	76	7.50 7.65	77	7.55 7.70	produse			100 Chilogr.
dto	78	7.70 7.85	79	7.75 8.—				se
dto	80	8.— 8.10	81	8.10 8.25				cump.
Bacica	76	7.05 7.15	77	7.25 7.45	Untură de porc	de B.-Pesta	50.—	51.—
dto	78	7.30 7.50	79	7.50 7.75	Slănină (Clisă)	de B.-Pesta (albă)	—	—
dto	80	7.55 7.80	81	7.50 7.85	dto	afumată	41.—	42.—
România tr. v.	76	—	77	—	Prune	bosniacă 1899	28.—	28.50
Sârbia tr.	78	—	79	—	dto	sârbesci 1899	19.75	20.—
Bulgaria tr. v.	80	—	81	—	Magiun (lic.d.pr.)	slavon	18.50	19.—
					dto	sârbesc	16.—	17.—

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „DETUNATA“, societate pe acțiuni, sunt invitați la

a V-a adunare generală ordinară,

ce se va ține **Joi, în 1 Martie st. n. a. c. la 10 oare a. m. în localul institutului.**

Ordinea de zi:

1. Alegerea comisiunii de 3 pentru constatarea acțiunilor și a plenipotențelor intrate pe baza §-ului 19 din statute. — 2. Raportul direcțiunii despre operațiunile și rezultatul gestiunii anului 1899. — 3. Raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturului. — 4. Decisiuni asupra împărțirii profitului curat. — 5. Alegerea unui membru în direcțiune pentru periodul 1900—1902 incl. — 6. Fixarea marcei de presentă pe 1900. — 7. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal, și — 8. Eventuale propuneri.

Doritorii de a participa în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și plenipotențele cel mult până în 28 Faur a. c. la 10 oare a. m. la cassa institutului.

Bucium, în 6 Faur 1900.

Direcțiunea.

Active.	Contul Bilanțului cu 31 Decembre 1899.		Pasive.	
	fl.	cr.	fl. cr.	
Cassa	1095.74		Capital social	30000.—
Escompt	143351.96		Depuneri	105312.94
Imprumuturi ipotecare	20313.27		Reescompt	15461.—
Efecte proprii	833.—		Fond de rezervă	8288.07
Credite pe obligațiuni	200.—		Fond de amortisare a perderilor	525.—
Credite pe efecte	460.—		Interese transitoare pro 1900	1485.35
Realități	101.36		Dividendă neridicată	63.75
Mobiliar	fl. 542.13		Diverși creditori	264.92
amortisare 10%	fl. 54.21	487.92	Profit curat	5560.87
Diverși debitori		118.65		
		<u>166961.90</u>		<u>166961.90</u>

Eșite.	Contul profit și pierderi.		Intrate.	
Interese:			Interesc:	
pentru depun. spre fructificare	4654.47		dela cambii escomptate	11688.71
pentru fondul de rezervă	394.67		„ imprumuturi ipotecare	3273.30
pentru fond. de amort. a perderilor	25.—		„ credite pe obligațiuni	21.49
Spese:			„ credite pe efecte	38.22
Salarii, imprim., chirie, porto, div.	2383.43		„ realități	19.70
Marca de presentă, remuneraț.	356.34		Provisiuni	280.77
Contribuțiune:				
Dare directă și comunală	1694.27			
Dare după inter. de depuneri	198.93			
Amortisare din mobiliar	54.21			
Profit curat	5560.87			
		<u>15322.19</u>		<u>15322.19</u>

Bucium, la 31 Decembre 1899.

Ariton M. Popa,   Nicolae David,   Simeon Dandea,   George Țintariu,
dir. executiv.   cassar.   comptabil.   comptabil.

Membrii direcțiunii:

Nicolau Baieșanu, președinte.   Dr. Stefan Banfi.   Alesandru Macaveiu.
Ioan G. Macaveiu.   Ioan Macaveiu.   Ioan Corcheș.   Ioan Jurca.

Subsemnatul comitet am examinat încheierea cu 31 Decembre 1899, și am aflat-o de exactă și în conformitate cu registrele purtate în bună regulă.

Bucium, la 6 Februarie 1900.

Dr. Vasile Fodor, preș.   Silviu Lazar.   P. Șulțiu.   Alexandru Macaveiu.

„TIMIȘIANA“

Institut de credit și de economii în Timișoara.

Contul Bilanțului cu 31 Decembre 1899.

Activa.	Pasiva.
1. Cassa în numărar 16767.02	Capital de acțiuni . . . . . 280000.—
2. Cambii de bancă 445593.99	Fond de rezervă general 53521.20
3. „ hipotecate 253855.60	„ pentru acop. pret. dubioase 1040.11
4. Imprunături hipotecare 301529.80	„ „ dif. de curs . . . . . 1400.—
5. Mobiliar . . . . . fl. 1936.52	„ „ pensii 6964.95
după amortisare	Depuneri spre fructificare 551782.63
de 10% 193.60	Cambii reescomptate . . . . . 109276.—
6. Imprum. pe efecte (lombard) . . . . . 3090.—	Interese transitoare 13963.63
7. Efecte proprii 6101.10	Dividendă neridicată . . . . . 244.—
8. Realități 9382.25	Contribuțiune după % capit. în
9. Giro-Cheque-Conto 2022.39	sem. II. 1343.82
10. Inter. de reescompt anticipate 637.67	Diverse conturi creditoare 3158.94
11. Interese restante 9227.23	Profit curat 32497.14
12. Diverse conturi debitoare 5240.50	
1055192.42	1055192.42

Contul Profit și Perderi cu 31 Decembre 1899.

Spese.	Venite.
Inter. după dep. ridicate și capit. 27058.26	Interese dela cambii de bancă 42179.70
Contribuție erarială comunală 6261.54	„ „ „ hipotecate 20461.60
Contribuție 10% din inter. dep. spre fructificare 1362.02	„ „ „ imprum. hipotecar 24962.28
Interese de reescompt 8736.56	„ „ „ pe efecte (lombard) 265.85
Salare 10726.67	Venitul realităților 264.99
Chirie și spese de cancelarie 1771.71	„ efectelor 276.36
Tipărituri și postporto 530.28	Provisiune 727.05
10% amortisare din mobilar 193.65	
Profit curat 32497.14	
89137.83	89137.83

Timișoara, 31 Decembre 1899.

Direcțiunea :

P. Rotariu,
director

I. Miculescu,
contabil.

I. Theodorovits m. p.

A. Creciunescu m. p. D. Buibaș m. p. Ionașiu m. p. Maniu m. p. Dr. Putici m. p.
Subsemnatul comitet am examinat contul present al bilanțului, precum și cel present al venitelor și sarcinilor și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă le-am găsit cu acelea în consonanță și exacte.

Nicolae Gherdan m. p., Ioan Pinciu m. p. Paul Tempea m. p. Vasile Vaianțiu m. p.
preș. comit. de suprav.

Proprietar și editor: Dr. C. Diaconovich.

Tiparul Tipografiei archidieceesane.

